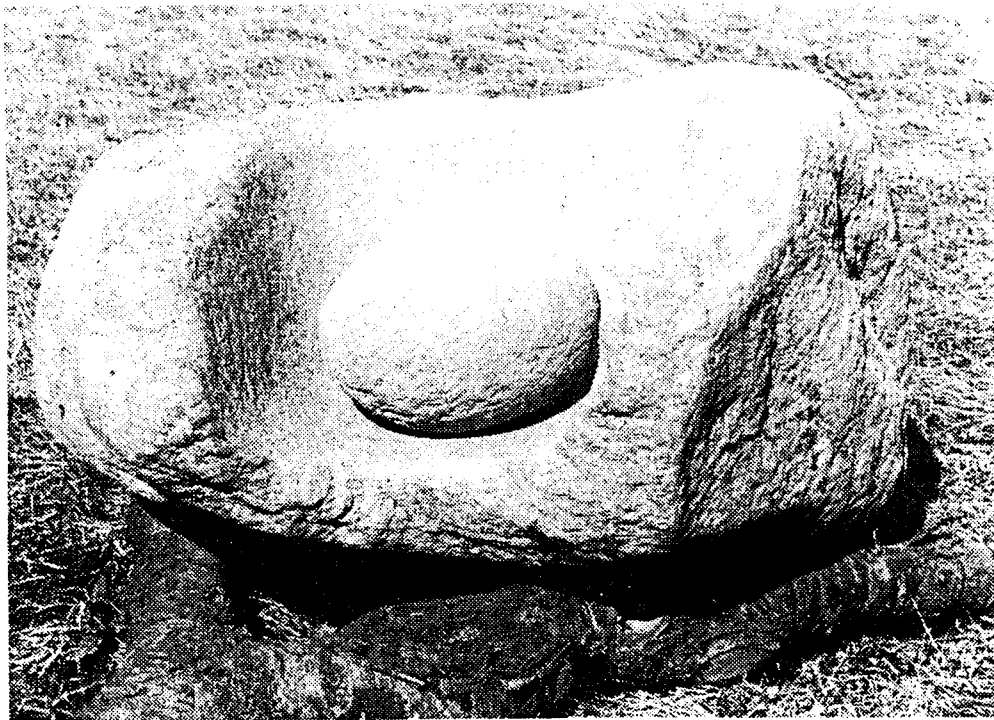


KVARNAR I SVEDALA KOMMUN



FÖRENINGEN SVEDALA-BARABYGDEN

KVARNAR
I
SVEDALA KOMMUN

FÖRENINGEN SVEDALA-BARABYGDEN

Bilden på omslagets framsida visar den förmodligen äldsta kvarnen i Svedala kommun, nämligen en gnidkvarn från stenåldern. Donerad till Aggarps kvarn av Birger Nilsson.

Foto Erik Nordström 1996

På omslagets baksida ses en handkvarn, en så kallad grytkvarn. Denna typ började användas på medeltiden. Donerad till Aggarps kvarn.

Foto Erik Nordström 1996

INNEHÅLL

			sida
	Förord		5
	Svedala socken		6-7
1	N. Lindholmen	stubbamölla	8
2	S. Lindholmen, Hällorna	holländare	8
3	S. Lindholmen, Hällorna	stubbamölla	9
4	Nygård	holländare	10
5	Aggarp nr 2	holländare	11
6	Aggarps kvarn	holländare	12
7	Svedala nr 18, 20	stubbamölla	13
8	Aggarpsmölla	vattenkvarn	13
9	Aggarpsmölla	holländare	14
10	Nils Olssons kvarn	holländare	15
11	Hyltarp nr 7	stubbamölla	16
12	Roslätt	väderkvarn	16
13	Svedala oljemölla	holländare	17
14	Svedala ångkvarn	ångkvarn	18
15	Sjödiken	holländare	18
16	Borrmåse	vattenkvarn	19
17	Bruksgårdens tegelbruk	väderkvarn	19
18	Ö. Svenstorp nr 2	vattenkvarn	19
19	Dävelstorp	väderkvarn	19
20	Tittente garveri	vattenkvarn	19
21	Tittente	holländare	20
22	Lindholmens vadmalsstamp	vattenkvarn	20
23	Brännemölla	vattenkvarn	21
A	Kvarn vid Marbäck	väderkvarn	21
B	Hyltarp nr 9	vattenkvarn	21
C	Hyltarps vadmalsstamp	vattenkvarn	21
	V. Kärrstorp socken		22
1	Snapparp	stubbamölla	23
2	Snapparps hed	holländare	23
3	V. Kärrstorp nr 2	holländare	24
4	V. Kärrstorp nr 6	holländare	25
5	V. Kärrstorp nr 1,13	väderkvarn	25
6	V. Kärrstorp nr 5	stubbamölla	25
7	L. Svedala nr 3	holländare	25
8	L. Svedala nr 11	vattenkvarn	26
9	L. Svedala nr 2	holländare	27
10	L. Svedala nr 2	holländare	28

INNEHÅLL

		sida
Törringe socken		29
1 Svenstorps mölla	vattenkvarn	29
Skabersjö socken		30-31
1 Kvisslemölla	vattenkvarn	32
2 Ebbarps kvarn	väderkvarn	32
3 Skabersjö kvarn	stubbamölla	33
A Kvarn vid L. Västraby	väderkvarn	34
B Tjustorp 1349	vattenkvarn	34
C Tjustorp 1820		34
D Tjustorp 1904		34
Bjärshög socken		35
1 Nockebromölla	vattenkvarn	36
2 Bjärshög nr 2	holländare	36
3 Bjärshög nr 6	holländare	36
Bara socken		37
1 Risemölla	vattenkvarn	38
2 Torups stamp	vattenkvarn	38
3 Torups kvarn, Hästhagen	vattenkvarn	38
4 Torups kvarn	vattenkvarn	39
5 Värby	vattenkvarn	39
6 Värby mölla	stubbamölla	39
A Kvarn vid Värby	väderkvarn	39
Hyby socken		40-41
1 Holmeja	holländare	42
2 Vinninge	stubbamölla	43
3 Tejarp	stubbamölla	44
4 Klågerup	vattenkvarn	44
5 Klågerup, Kvarnbacken	stubbamölla	45
6 Ekebäcksstamp	vattenkvarn	45
7 Stridsmölla	vattenkvarn	46
8 Stridsmölla	stubbamölla	47
9 Vismarlöv	holländare	47
10 Borup	väderkvarn	48
A Kvarn vid Hyby	stubbamölla	48
B Kvarn vid Hyby	vattenkvarn	48
C,D Kvarnar vid Hyby 1377		49
E Kvarn vid Rågholmarna		49

INNEHÅLL

		sida
Börtinge socken		50-51
1	Lemmeströ	vattenkvarn 52
2	Lemmeströ	stubbamölla 52
3	Prästamöllan	vattenkvarn 52
4	N. Börtinge	stubbamölla 52
5	Börtingekloster	ångkvarn 52
6	Börtingekloster	vattenkvarn 53
7	Nötesjö	holländare 53
8	Sturup e.1870	holländare 54
9	Ebbesjö mölla	vattenkvarn 54
10	Sturup	stubbamölla 55
A	Kvarn vid Börtingekloster	väderkvarn 55
B	Kvarn vid Julbäck	vattenkvarn 55
C	Kvarn vid Iglesjö	vattenkvarn 55
D	Kvarn i Sturup f.1869	holländare 55
Efterord		56

FÖRORD

Det har genom åren funnits ett stort antal kvarnar i Svedala nuvarande kommun. Detta är ett försök att kortfattat presentera de anläggningar som tidigare betytt så mycket för vår bygd. Sammanställningen är med all sannolikhet inte komplett och detaljuppgifter saknas om åtskilliga av de objekt som är med. Men forskningen fortsätter och ytterligare uppgifter tas tacksamt emot för att förhoppningsvis kunna bidra till en fylligare sammanställning framöver.

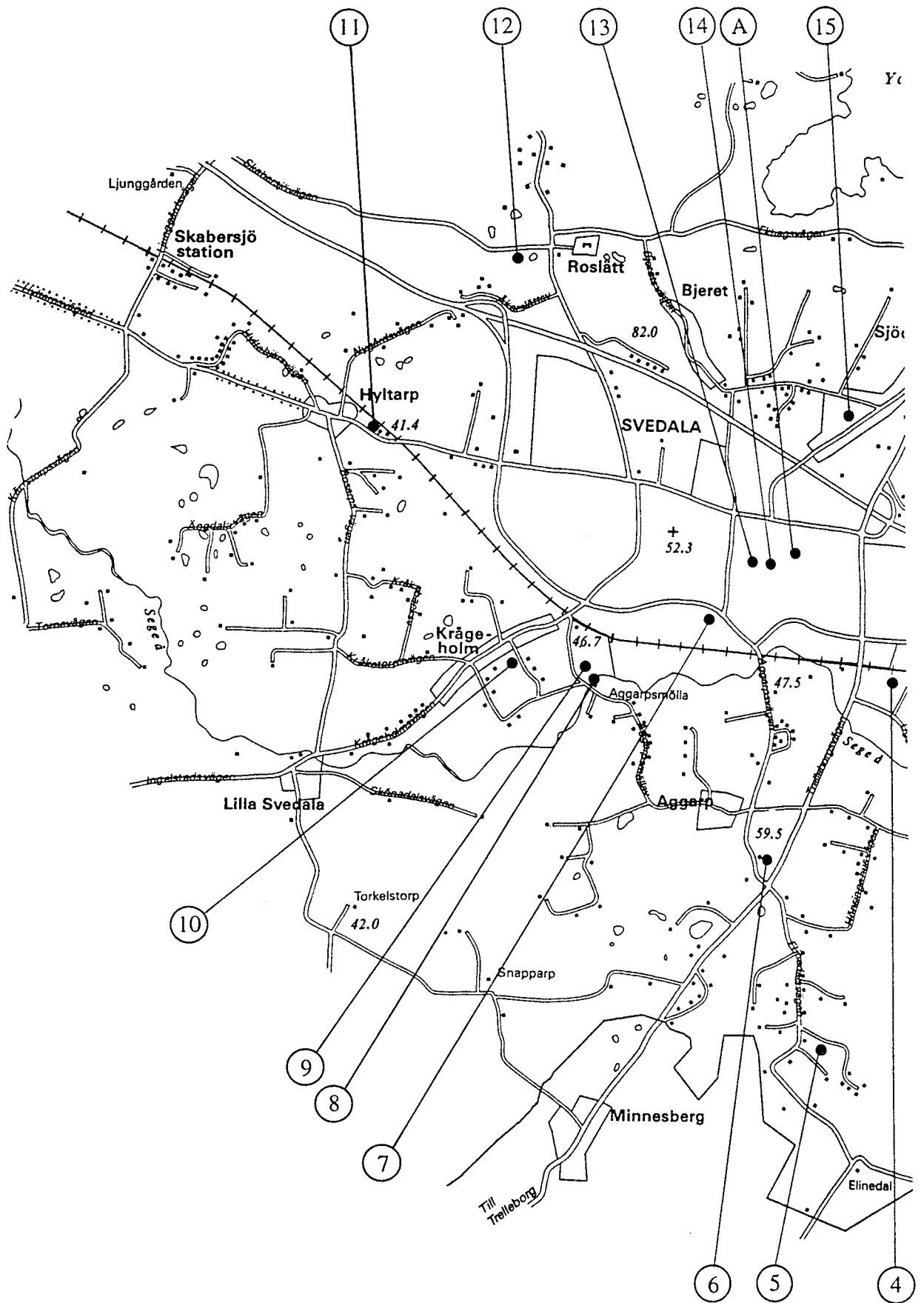
De kvarntyper som förekommer är givetvis vatten- och väderkvarnar men även några tidiga ångkvarnar har tagits med. Vattenkvarnarna är av olika typer: dels skvaltkvarnen med liggande vattenhjul och stående axel, som direkt driver en kvarnsten, dels hjulkvarnen med stående vattenhjul och liggande axel, som via en kuggväxel driver en eller flera kvarnstenar, dels kvarnen med turbin, som med kuggväxel eller remtransmission driver en eller flera kvarnstenar. Oftast talar källorna inte om vilken typ som funnits på de olika ställena. Av väderkvarnar förekommer två typer: dels stubbamöllan som kännetecknas av att hela huset vrids för att vingarna skall komma i vind, dels holländaren eller hättkvarnen där endast översta delen - hättan - vrids. Även här är det oftast oklart i källorna vilken typ det gäller. Storleken på kvarnstenarna anges i måttet spann, som är ungefär 15 cm. Således har en 10 spans sten diametern 150 cm.

Förteckningen omfattar inte enbart mjölkvarnar utan även vatten- och vind-drivna anläggningar för annan verksamhet.

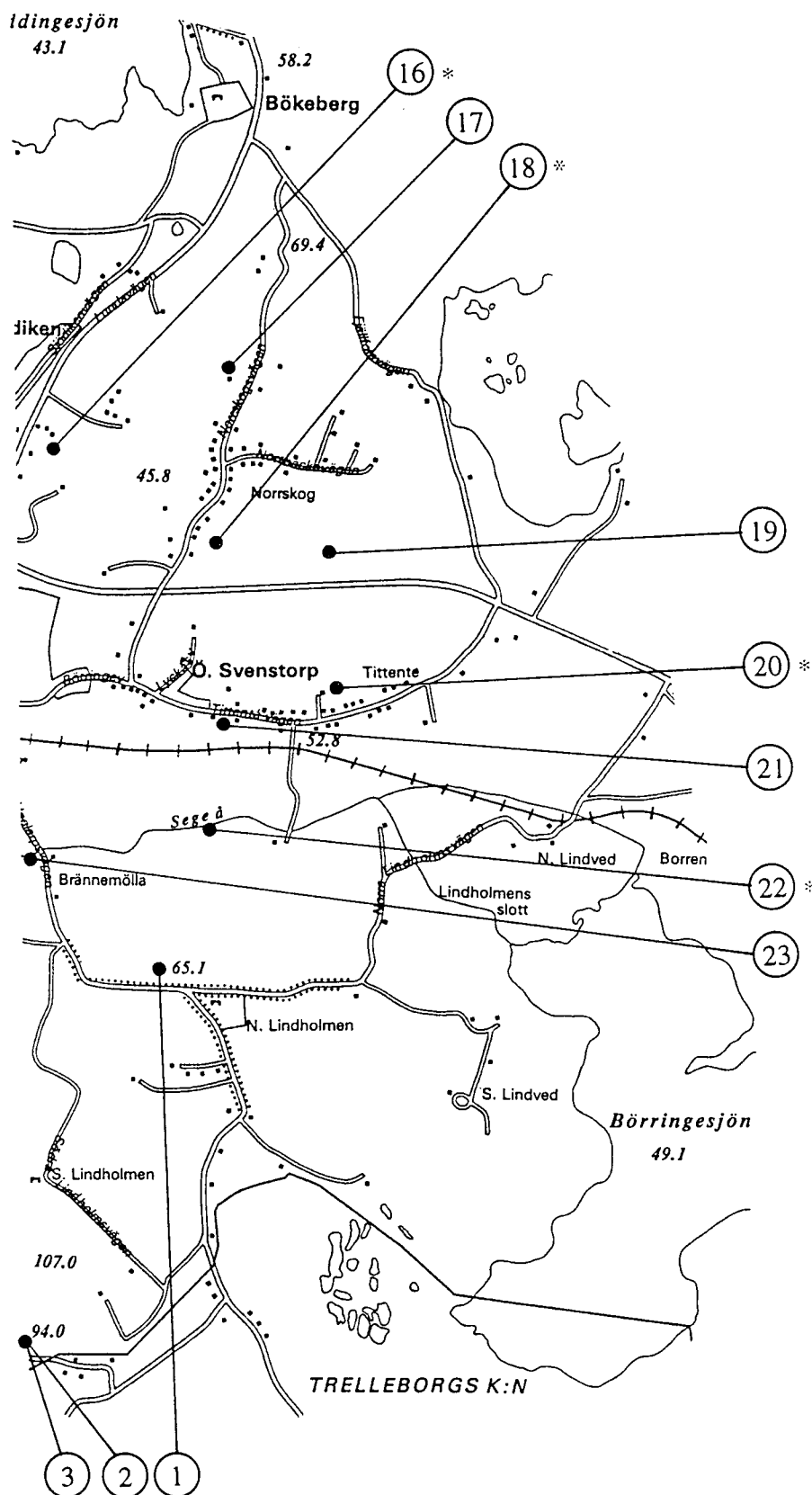
Till alla dem som bidragit till att denna sammanställning kunnat göras framföres ett varmt tack.

Studieförbundet Vuxenskolan i Svedala och
Föreningen Svedala-Barabygdens studiecirkel om kvarnar
Erik Nordström, cirkelledare.

SVEDALA SOCKEN



SVEDALA SOCKEN



- 1 N. Lindholmen, stubbamölla
- 2 S. Lindholmen, holländare
- 3 S. Lindholmen, stubbamölla
- 4 Nygård, holländare
- 5 Aggarp nr 2, holländare
- 6 Aggarps kvarn, holländare
- 7 Svedala nr 18, 20, stubbamölla
- 8 Aggarpsmölla, vattenkvarn
- 9 Aggarpsmölla, holländare
- 10 Nils Olssons kvarn, holländare
- 11 Hyltarp nr 7, stubbamölla
- 12 Roslätt, väderkvarn
- 13 Svedala oljemölla, holländare
- 14 Svedala ångkvarn
- 15 Sjödiken, holländare
- 16 Borrmåse, vattenkvarn
- 17 Bruksgårdens tegelbruk, väderkvarn
- 18 Ö. Svenstorp nr 2, vattenkvarn
- 19 Dävelstorp, väderkvarn
- 20 Tittente garveri, vattenkvarn
- 21 Tittente, holländare
- 22 Lindholmens vadmalsstamp
- 23 Brännemölla, vattenkvarn

Uppgifter saknas

A Kvarn vid Marbäck, väderkvarn

Läge okänt

B Hyltarp nr 9, vattenkvarn

C Hyltarps vadmalsstamp

* ungefärligt läge

1 N. Lindholmen

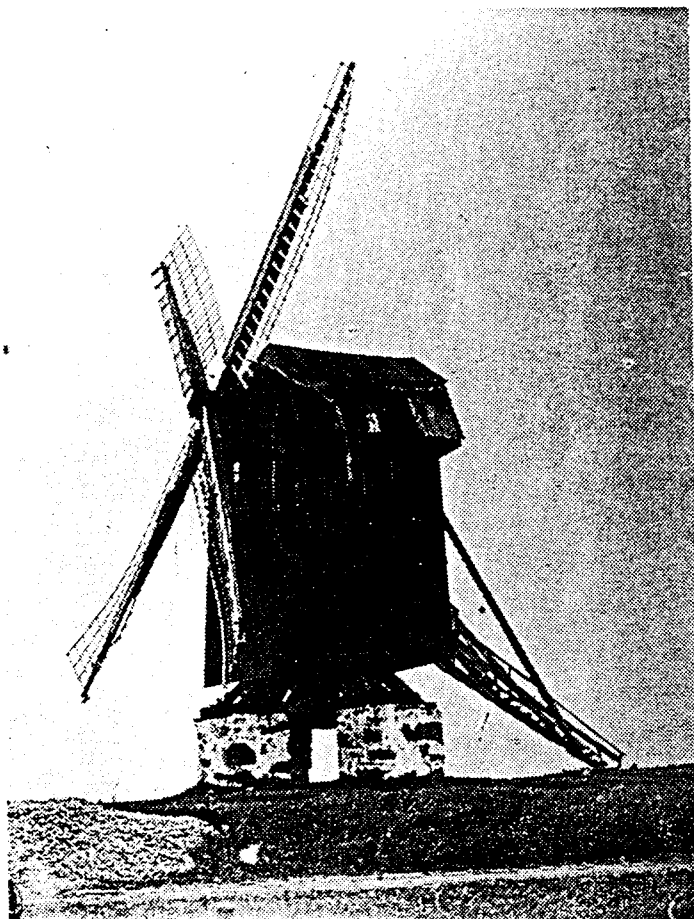
väderkvarn

Den första kända väderkvarnen i socknen är den stubbamölla som Tage Thott låter uppföra på N. Lindholmen 1802. Kvarnen var en högergångare och hade ett par stenar. Flyttad till Hällorna vid S. Lindholmen 1936 (se 3).

Ägare: N. Lindholmens gård.

Bland mjölnarna kan nämnas: 1805 Jeppa Johansson, 1811 Nils Ågren, 1819 Jonas Osberg, 1829 Lars Andersson, 1831 Jöns Bobeck, 1835 Anders Malmqvist, 1844 Jeppa Persson, 1847 Jöns Olsson, 1855 Anders Andersson.

Taxeringsvärde: 1878 1500 kr, 1916 2000 kr.



N. Lindholmens kvarn

Foto i Svedala kommuns arkiv

2 S. Lindholmen, Hällorna

væderkvarn

Holländare, omnämnd 1858 som husbehovskvarn med ett par stenar. Flyttad till Nötesjö i Börringe sn omkring 1882 (se Börringe sn 7).

Ägare: 1871 A. Reventberg.

Taxeringsvärde: 1878 3000 kr.

3 S. Lindholmen, Hällorna

väderkvarn

N. Lindholmens stubbamölla flyttades hit 1936 (se 1) enligt nuvarande ägar-
na. Finns kvar, men saknar verk och vingar.

Ägare: syskonen Herslow.



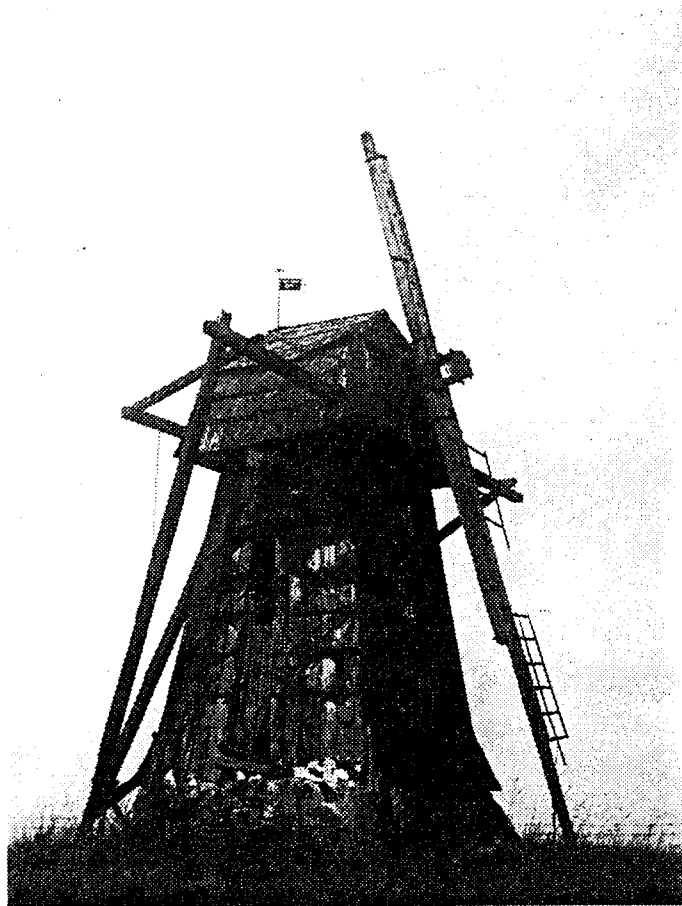
Stubbamöllan på Hällorna o. 1960

Foto i Svedala kommuns arkiv

4 Nygård**väderkvarn**

En sexkantig vänstergående husbehovshölländare uppförd 1850. Den hade ett par stenar om 8 spann och stengrunden var 4,6 m bred. Eftersom Nygård var kunder i Aggarps kvarn från 1917 antages att den egna kvarnen tagits ur bruk vid denna tidpunkt. Kvarnen revs i början på 1940-talet.

Ägare: 1850 Nils Larsson, 1868 Karna Olsdotter, 1872 Jöns Jönsson, 1897 syskonen Hermod Nilsson, Lars Nilsson Ola Nilsson och Elna Nilsson-Edstrand, 1926 syskonen Thekla Edstrand och Gunhild Edstrand-Nordqvist.



Nygårds kvarn 1928

Foto i Svedala kommuns arkiv

5 Aggarp nr 2**väderkvarn**

Husbehovsholländare som Martin Frid lät bygga omkring 1914. Oskar Johansson köpte gården 1933 men använde inte möllan. 1935 slog blixten ner och spräckte vingarna, som därefter togs ner. Fastigheten såldes 1950 till Lars Brink. När möllan revs är oklart men det bör ha varit omkring 1950. Stenfoten, som är 3,6 m i diameter och 1,1 m hög, finns kvar som del i uthus. Verket omfattade ett par stenar, 86 cm i diameter, för malning av fodermjöl. Löparen var av rhensk lavasten och låg på fast trekloasegel och liggaren var av sandsten. Kvarnen drev via en wiretransmission även ett tröskverk i den intilliggande loglängan.



Aggarp nr 2 o. 1939

Foto Sture Johansson

6 Aggarps kvarn**väderkvarn**

Ursprungligen en stubbamölla uppförd 1871 med ett vindfång på ungefär 16-18 alnar. Ägare var mjölnaren Per Andersson. 1883 uppges hans årsinkomst till 600 kr.

1896 lät Per Andersson bygga den nuvarande holländaren. Det var möllebyggare Nils Olsson från Aggarp som fick uppdraget. När Per Andersson avled 1906 övertog hans son Axel Persson verksamheten med modern Ingar som kvarnägare tills hon avlider 1908. Axel Persson driver kvarnen till 1951 då driften upphör. Axel Perssons barn Hilding och Dagny skänkte kvarnen till Svedala köping 1965.

Verket har ursprungligen bestått av en gröpkvarn om 9½ spann, en siktekvarn med sikt, en skala med rens (korngrynsverk) samt kross. Förmodligen har här funnits ytterligare ett tredje stenpar. Siktekvarn, skala och kross är borttagna. Råoljemotor, för drift när det inte blåste, är installerad i porten.

Kvarnen finns fortfarande kvar och är i bra skick.

Taxeringsvärde: 1904 8000 kr, 1916 7000 kr, 1932 12000 kr.



Aggarps kvarn

Foto i Svedala kommuns arkiv

7 Svedala nr 18, 20

väderkvarn

Stubbamölla uppförd 1832 med ett par stenar. Det sägs att byggnadsvirket togs på Börtingekloster och kostade 1000 Rdr. Flyttad till Vinninge omkring 1881 (se Hyby sn 2).

Ägare: 1832 Nils Rasmusson, 1848 John Rasmusson, 1875 hans arvingar.

Taxeringsvärde: 1878 3500 kr.

8 Aggarpsmölla

vattenkvarn

När den anlades från början är inte känt men den omtalas i Jordeboken 1546. Möllan finns med i Jordeboken 1825 men i en bouppteckning från 1834 är den inte upptagen varför den antas vara nerlagd någon gång mellan dessa år. Var det på grund av minskad vattentillgång i Sege å? 1796 anges att här finns två par stenar och tre par 1831. Kvarnen var en så kallad gräskvarn, som endast tilläts mala efterhöst, vinter och vår.

Bland ägarna/mjölarna kan nämnas: 1598 Jep Lauridzen, 1648 Hans Thydsk, 1658 Mathias Danielsson Möller, 1686 Sjufwa Persson, 1719 Jacob Hansson, 1730 Jöns Olsson, 1750 Johan Svensson, 1777 Tufve Månsson, 1785 Måns Tufvasson, 1807 Nils Jönsson, 1808 Nils Matsson.

9 Aggarpsmölla

väderkvarn

Omtalad första gången i en bouppteckning från 1834 där den uppges vara "byggd på holländskt sätt", ha ett par stenar om 9½ spann samt värderas till 1000 Rdr. Siste mjölnaren flyttar härifrån 1916 varför man kan misstänka att verksamheten upphör då. Kvarnen revs någon gång på 1920/30-talet.

Några ägare/mjölare är: 1833 Nils Mattsson, 1834 sonen Ola Nilsson, 1851 Jöns Nilsson, 1868 Per Nilsson, 1892 Jöns Nilsson, 1895 Hans Jönsson, 1908 Karl Jönsson, 1913 Anton Persson, 1914 Gustaf Emil Lindström.

Taxeringsvärde: 1904 5000 kr, 1916 4000 kr.



Aggarpsmölla väderkvarn o. 1928 Foto i Svedala kommuns arkiv

10 Nils Olssons kvarn**väderkvarn**

Möllebyggare Nils Olsson flyttade från Aggarp till Krågeholm 1897. Där byggde han en liten husbehovshölländare för eget bruk. 1920 flyttade han åter till Aggarp och sonen Otto Nilsson Lindell övertog gården och möllan. Efter hans död köper Nils Hansson gården 1929 men använder inte möllan utan säljer den till Nils Roslund i L. Svedala i mitten av 1930-talet. (se V. Kärrstorp sn 10.)

Möllan hade ett par stenar om uppskattningsvis 5 spann och vindfånget var ungefär 12 alnar. Den var cirka 5 m hög och 2,8 m bred vid basen. Där fanns även en remskiva för drift av ett tröskverk.

På fotot, med Nils Olsson och hustrun Kjersti framför gården, syns en kvarnvinge mellan de båda husen.



Nils Olssons gård f. 1920

Foto hos Gunborg Andersson

11 Hyltarp nr 7

väderkvarn

Stubbamölla uppförd 1822. Verket bestod av ett par stenar om 11 spann och vindfånget var 32 alnar. Kvarnen, som var en högergångare, var i drift till 1945. Därefter fortsatte verksamheten i en nybyggd magasinsbyggnad. Efter att kvarnen stått oanvänd utan underhåll revs den i början av 1960-talet. Axel och kronhjul skänktes då till Johannamuseet i Skurup, där de fortfarande finns kvar.

Några ägare/ mjölnare: 1822 Tufve Månsson, 1848 Jöns Tufvesson, 1868 Bertil Persson, (Hyltarp nr 3), 1913 Karl Jönsson, 1940 Einar Sonesson.
Taxeringsvärde: 1882 3000 kr, 1916 2000 kr, 1932 8000 kr, 1940 9000 kr.



Hyltarps kvarn Foto i Svedala kommuns arkiv

12 Roslätt

väderkvarn

Husbehovskvarn omnämnd 1820. Finns kvar 1839 då den har ett par stenar.
Ägare: Greve Tage Kjell Thott men brukas av Friherre Thor Thott.

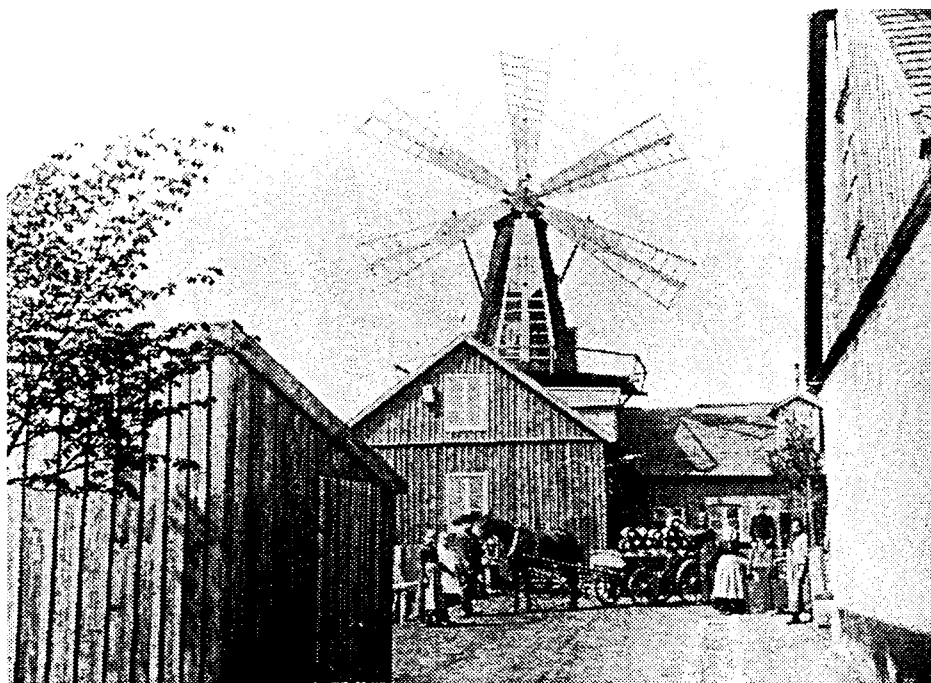
13 Svedala oljemölla

väderkvarn

Vid Marknadstorgets västra sida har funnits en industri för tillverkning av oljeprodukter. Som drivkälla användes en högergående holländare placerad ovanpå industribyggnaden. Enligt foto har vindfång och drejanordning haft två olika utföranden: dels sex vingar och drejning med svans, dels fyra vingar och självdrejning.

Oklart när den byggdes, men anläggningen fanns kvar 1921. Då saknas emellertid vingarna.

Ägare 1906 bröderna Christensson.



Svedala oljemölla f. 1913

Foto i Svedala kommuns arkiv



Svedala oljemölla 1913

Foto i Svedala kommuns arkiv

14 Svedala ångkvarn

ångkvarn

Kvarnen låg vid Marknadstorgets östra sida och var uppförd i slutet av 1870-talet. Rörelsen nerlagd 1942 då här i stället blev cykelverkstad.

Ägare: 1879 Jöns Jönsson Bruhn, 1900 Kristen Kristensson, 1910 Malcolm Niclas Moberg, 1920 Nils Johnsson.

Taxeringsvärde: 1904 6000 kr.

15 Sjäddiken Svedala nr 19

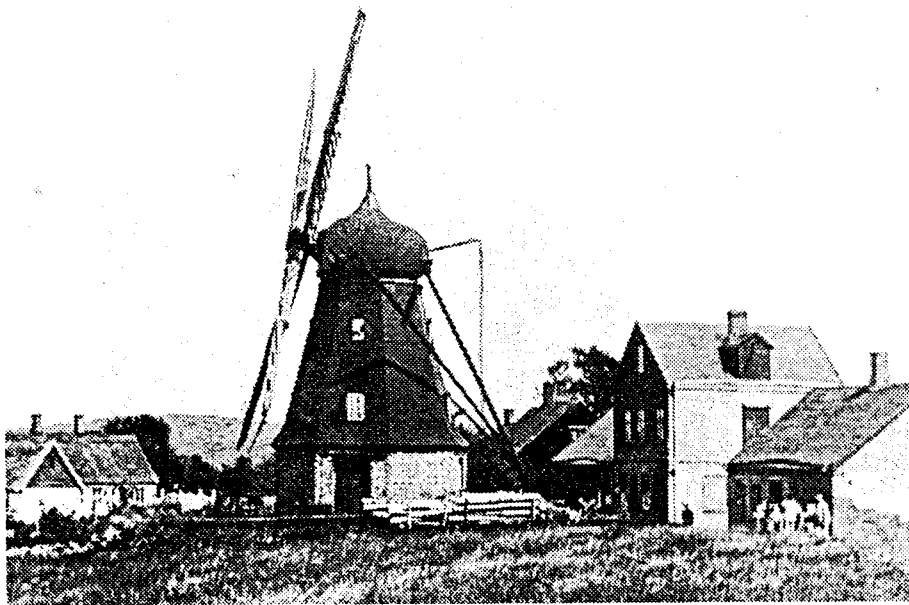
väderkvarn

Holländare som är omnämnd 1871. Finns kvar 1916.

Bland ägarna finns: 1871 Jöns Nilsson, 1873 Anders Larsson, 1875 Ola Nilsson, 1904 Anders Fagerström, 1916 Jöns Trulsson.

Några mjölnare är: 1879 Lars Andersson, 1880 Jöns Nilsson, 1883 Hans Jönsson, 1886 Anders Persson, 1891 Hans Jönsson, 1895 Nils Svensson.

Taxeringsvärde: 1904 2000 kr, 1916 1500 kr.



Sjäddikens kvarn

Foto i Svedala kommuns arkiv

16 Borrmåse Svedala nr 18, 19

vattenkvarn

1862 köper åbon Jesper Svensson i Aggarp av Åke Jönsson "hans ägande torvskifte, Borrmåse kallat". I köpet ingår även en vattenkvarn.

17 Bruksgårdens tegelbruk

väderkvarn

Tegelbruk som drevs med väderkvarn. Tegelbruket fanns 1854 och var i drift till 1895 då leran tagit slut på gårdens mark.

Ägare: 1854 Ola Jönsson, 1881 hans arvingar.

Taxeringsvärde: 1880 800 kr.

18 Ö. Svenstorp nr 2

vattenkvarn

Husbehovskvarn omnämnd 1782.

Ägare: Jöns Hansson.

19 Dävelstorp

väderkvarn

1844 flyttar den första möllesvennen till Defvelstorp, därför antages att kvarnen tillkommit vid denna tidpunkt. Det är oklart hur länge kvarnen fanns kvar, men det finns uppgift på att den finns 1908. Den lär ha slitit sig i en storm och fattat eld och sedan inte byggts upp igen.

Ägare: Rasmus Rasmusson samt hans arvingar.

Taxeringsvärde: 1878 2500 kr.

20 Tittente garveri

vattenkvarn

Garveri och skomakeri anlagt 1812. Fick drivkraft från ån som gick mellan Börringesjön och Yddingesjön. Verksamheten var förhållandevis omfattande och sysselsatte 10-15 arbetare. Det förefaller som om driften upphör 1853.

Ägare: 1812 Truls Tulin, 1842 sonen Gustaf Jacob Tulin.

21 Tittente

väderkvarn

Holländare som var högergående. Första mölledrängen flyttar hit 1871 varför den antas vara nyuppförd då. Finns kvar 1916.

Ägare: 1871 Hans Åkesson, 1879 Nils Åkesson, Aggarpsmölla, 1891 Svedala socken.

Taxeringsvärde: 1878 5000 kr, 1882 2000 kr, 1916 2000kr.



Tittente kvarn o. 1920

Foto i Svedala kommuns arkiv

22 Lindholmens vadmalsstamp

vattenkvarn

Omnämnd i början på 1800-talet.

23 Brännemölla**vattenkvarn**

Omnämnd 1363 då Jens Nielsen Due säljer huvudgården i Aggarp, hela Aggarps by och en mölla, som kallas Brännemölla, till kung Valdemar (Atterdag) för 100 lödige mark silver. Namnet tyder på att en mölla har blivit eldhärjad, varför här säkerligen ännu tidigare funnits en mölla.

1826 omfattar verket ett par 10 spans stenar samt ett par 8½ spans. Vardera stenparet har ett 7 alnar högt vattenhjul. 1831 finns här tre par stenar.

Kvarnen var en så kallad gräskvarn som endast tilläts mala efterhöst, vinter och vår.

Hur länge kvarnen var i drift är oklart men den finns kvar 1858, fortfarande med två par stenar, men 1882 omtalas den enbart som en gård.

Bland ägarna/mjölarna kan nämnas: 1598 Lauridz Nielssen, 1648 Jacob Möller, 1658 Hanridt Persson, 1661 Lars Fadersson, 1686 Anders Swenson, 1720 hejderidare Dahlman, 1777 Anders Jeppsson, 1785 Ola Möller, 1821 Olof Holmqvist, 1826 Åke Lundberg, 1837 I. Palm.

Uppgifter saknas**A Kvarn vid Marbäck****väderkvarn**

Enligt Generalstabskartan från 1864 (reviderad 1907) finns en väderkvarn vid Marbäcks gård, men inga andra uppgifter har hittats.

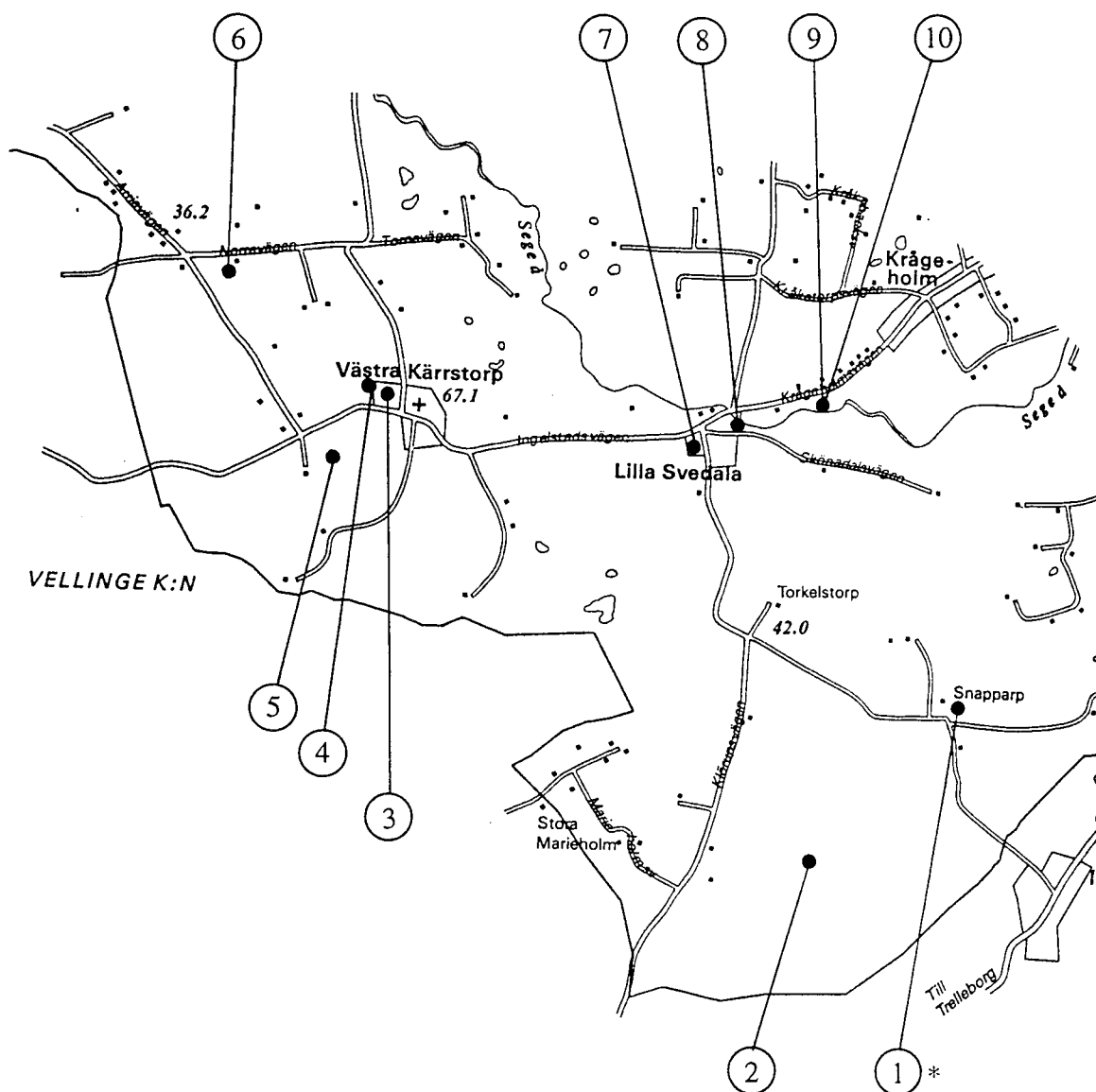
Läge okänt**B Hyltarp nr 9****vattenkvarn**

Husbehovskvarn med ett par stenar. Omnamnd 1811, 1820 och 1825.

C Hyltarps vadmalstamp**vattenkvarn**

Uppförd 1820. Skattlagd 1821 till 6 Rdr 45 Sk Banco.

V. KÄRRSTORP SOCKEN



- 1 Snapparp, stubbamölla
- 2 Snapparps hed, holländare
- 3 V. Kärrstorp nr 2, holländare
- 4 V. Kärrstorp nr 6, holländare
- 5 V. Kärrstorp nr 1, 13, väderkvarn
- 6 V. Kärrstorp nr 5, stubbamölla
- 7 L. Svedala nr 3, holländare
- 8 L. Svedala nr 11, vattenkvarn
- 9 L. Svedala nr 2, holländare
- 10 L. Svedala nr 2, holländare

* ungefärligt läge

1 Snapparp

väderkvarn

En liten stubbamölla byggd 1758/59 och skattlagd till 6 Dr Smt årlig ränta.
Den blev fördärvad av storm före 1789
Dess exakta läge är obekant men den uppges ha legat vid gården.
Ägare 1759 Hovsekreteraren Jonas Hjelm.
Arrendator: Nils Ohlstedt.

2 Snapparps hed

väderkvarn

Holländare uppförd 1789 istället för den gamla stubbamöllan vid gården.
Detta är förmodligen den första holländaren i nuvarande Svedala kommun.
Här finns då två par 8 spans stenar, sikt och korngrynsverk. Den uppges kunna mala tio tunnor säd om dygnet. Kvarnen flyttas omkring 1838 till V. Kärrstorp nr 6 (se 4).
Ägare: 1789 ryttmästare Lindecrona, 1795 hans svärson major Michael von Strussenfelt, 1820 Per Bager på Cathrinetorp.
Mjöltnare: 1805 Ola Nilsson, 1813 Sven Larsson, 1819 Lars Andersson, 1921 Jeppa Persson, 1823 Sven Olsson, 1824 Nils Svensson, 1825 Sven Olsson (igen), 1827 Lars Jeppson, 1828 Jonas Osberg, 1831 Per Olsson.

3 V. Kärrestorp nr 2

väderkvarn

Holländare byggd 1856 av kvarnbyggaren Hans Persson Hansson som även blev dess förste ägare. Här fanns då två par stenar (9 resp 10 spann) samt sikt. 1865 byggs den om med "3 par Stenar, och Skalkvarn och Ränsmaskin och 2 stycken Siktar med aldra finaste Sikteflor af Silke och grynverk bestående af grynsorterare och harpa". 1940 drivs den av en råoljemotor på 8 hkr och har tre par stenar, sikt, kross, triör och rensverk. Kvarnen revs omkring 1950.

Ägare: 1858 Hans Persson Hansson, 1883 Hans Pålsson, 1926 Wiktor Persson.

Taxeringsvärde: 1883 9000 kr, 1904 11500 kr, 1916 8000 kr, 1932 5000 kr, 1940 8500 kr.



V. Kärrestorp nr 2 Foto i Svedala kommuns arkiv

4 V. Kärrstorp nr 6

väderkvarn

Holländare som flyttats från Snapparps hed (se 2) omkring 1838. Sålles på auktion 1842. Den hade två par stenar. 1853 brann den ner och byggdes inte upp igen.

Bland ägarna finns: 1838 E. Bager, 1842 Thomas Hansson, 1843 Jöns Olsson och sist Christoffer Olsson.

Mjöltnare: 1838 Lars Andersson, 1841 Hans Månsson Efverlund, 1842 Ola Andersson, 1844 Hans Svensson, 1847 Nils Olsson.

5 V. Kärrstorp nr 1, 13

väderkvarn

Husbehovskvarn, med ett par stenar, som är omtalad 1858.

6 V. Kärrstorp nr 5

väderkvarn

Husbehovsstubbamölla byggd 1922. Den hade ett par stenar (55 cm i diameter) och kunde mala två säckar säd om dagen. Kvarnen revs på 1960-talet.

Ägare: Axel Johansson.

7 L. Svedala nr 3

väderkvarn

Jordholländare från mitten av 1800-talet. Flyttad till Fru Alstad 1921 av möllebyggare Emil Olsson från Aggarp. Där hade den två par stener, 9 resp 10 spann, sikt och kross. Brann ner 1937.

Ägare: 1855 Riksdagsman Jöns Månsson, L. Svedala nr 20 (Svedala sn), 1866 J. P. Jenssen, L. Svedala nr 20 (Svedala sn), 1878 Nils Andersson, 1910 Nils Ekberg.

Taxeringsvärde: 1883 2000 kr, 1904 3600 kr, 1916 3100 kr.

8 L. Svedala

vattenkvarn

Omtalad 1377 då Niels Haks arvingar får bl. a. en gård och en vattenmølla i Lilla Svedala. Vattenmøllan anges vara øde. Døremot omtalas 1507 en "ny mølla", som ør førfallen och øde 1671 med dammen næstan igengrodd. Trots allt anges de 2 1/4 alnar breda kvarnstenarna vara gode. Førmødligen har en ny mølla oppførts i mitten av 1700-talet og varit i drift till mitten på 1800-talet. 1819 fanns hør ett par stenar. Byggnaderna raserades 1940.

Ågare/mjølnare har bland annat varit: 1377 Niels Haks arvingar, 1648 Morten Møllare, 1671 Lars Eriksson, 1750 Mats Jønsson, 1777 Hans Goman, 1800 Jacob Persson, 1827 Ola Rasmusson, 1835 Lars Hansson, 1842 Anders Isacsson, 1845 Bengt Nilsson, 1853 Anders Hansson, 1854 Nils Månsson.



L. Svedala vattenkvarn o. 1940

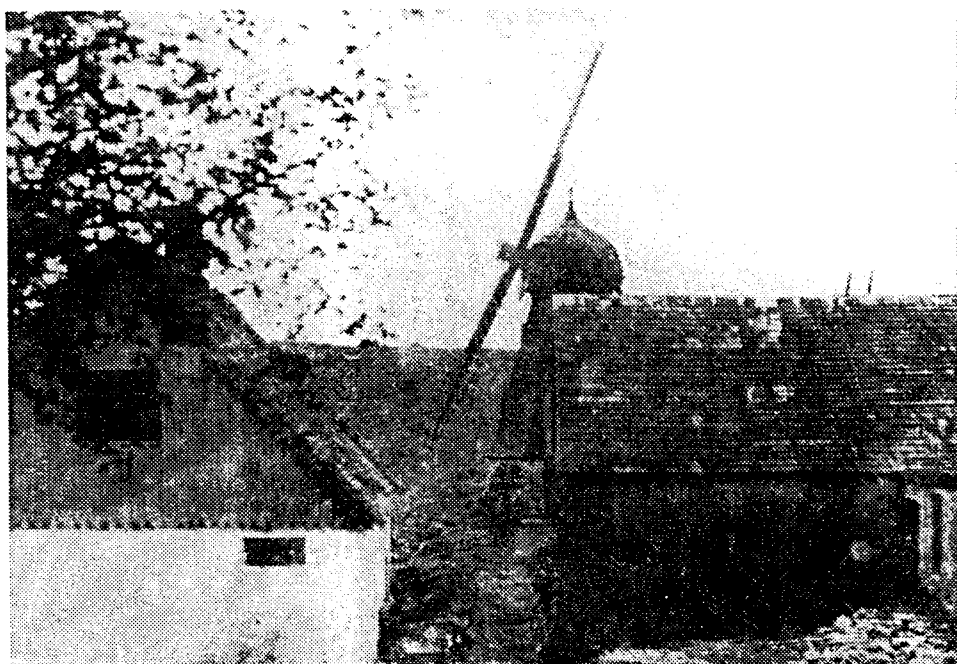
Foto i Svedala kommuns arkiv

9 L. Svedala nr 2

väderkvarn

Holländare som revs 1926. Den hade minst två par stenar, varav ett par 7 spans natursten.

Ägare/mjöltnare: 1875 Lars Nilsson, 1879 svärsonen Sören Nilsson.
(Ersattes med 10)



L. Svedala nr 2 f. 1926

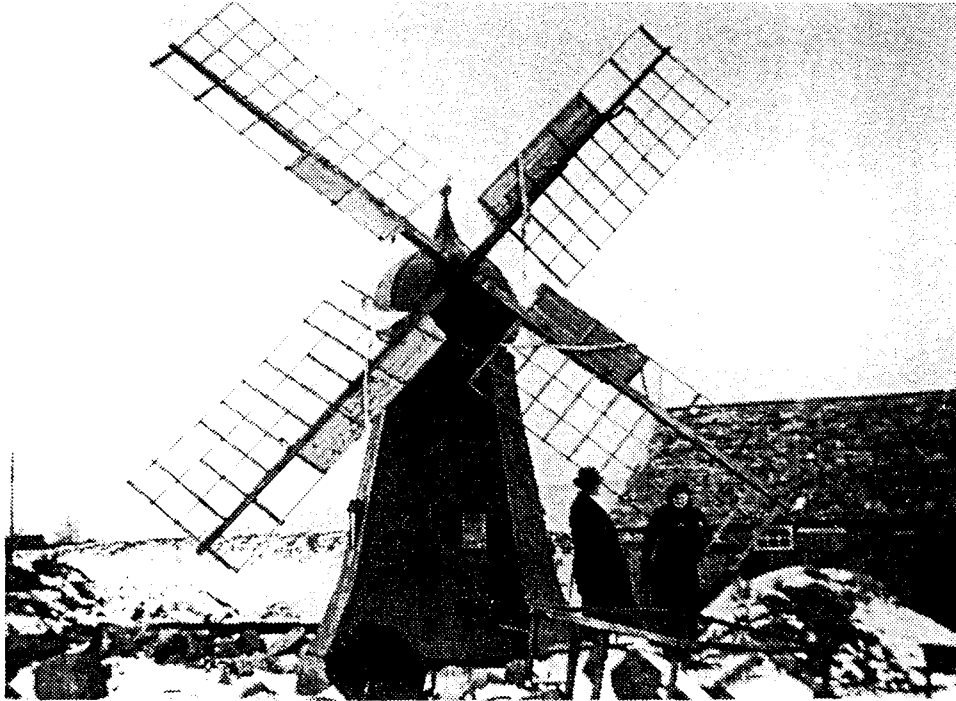
Foto hos Nils Roslund

10 L. Svedala nr 2

väderkvarn

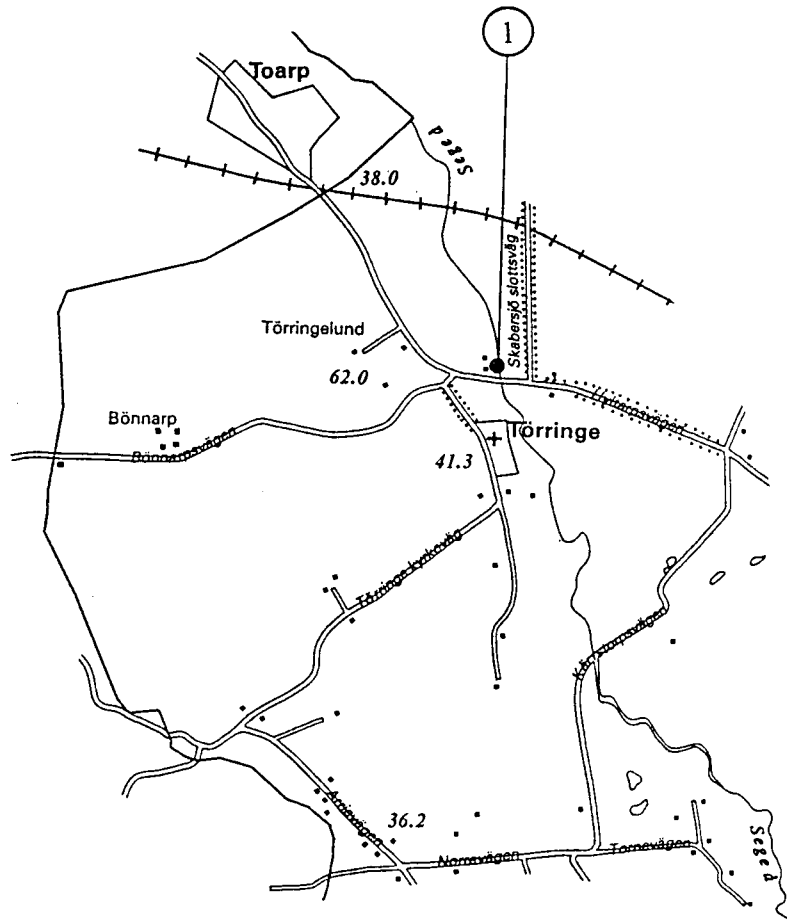
Husbehovsholländare som flyttades från Krågeholm i mitten av 1930-talet (se Svedala sn 10). Det var Nils Roslund, son till Sören Nilsson (se 9), som tyckte att det åter skulle finnas en mölla här. Han rustade upp den med bland annat nya vingbalkar och vingar och använde den att mala skråning till grisarna, men även brödmjöl vid enstaka högtidliga tillfällen.

Efter Nils Roslunds död köptes möllan sommaren 1957 till Falsterbo Museum för 1000 kr av Claes Hommerberg (kassör i föreningen), som även bekostade flyttning och uppsättning.



L. Svedala nr 2 o. 1937 Foto hos Nils Roslund

TÖRRINGE SOCKEN



1 Svenstorps mölla, vattenkvarn

1 Svenstorps mölla

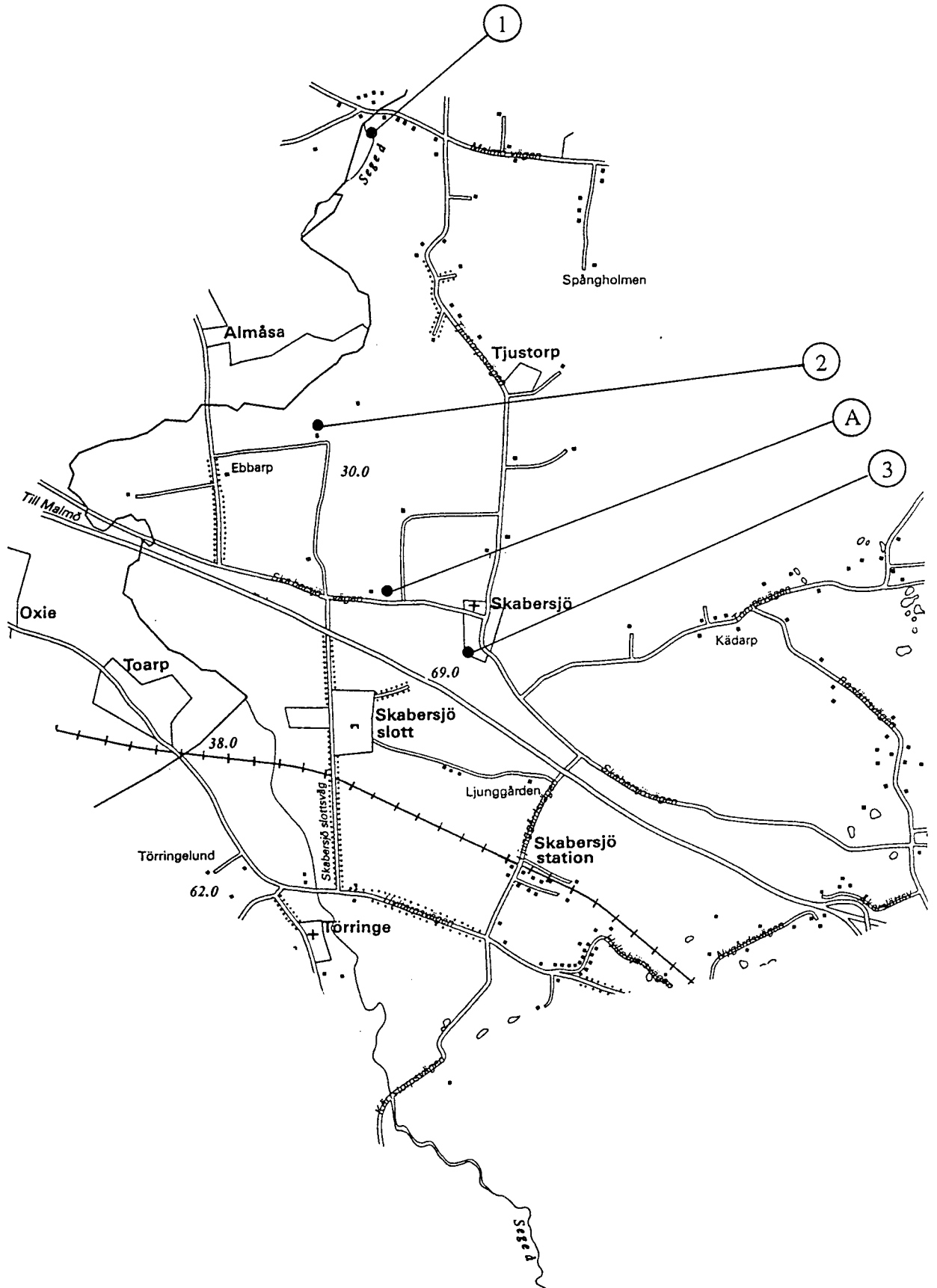
vattenkvarn

1606 finns möllan omnämnd som "Svenstrupmølle". Verket hade två par stear. Verksamheten upphör troligen under 1870-talet.

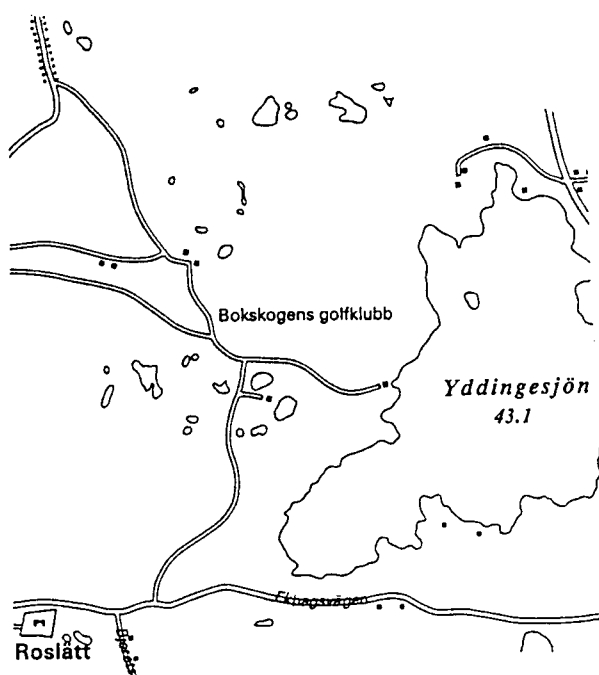
Ägare: Skabersjö gård.

Några mjölnare: 1671 Rasmus Möllare, b. 1700-talet Torkel Trulsson, 1767 Nils Ljungström, 1781 Håkan Vestman, 1790 Anders Larsson, 1794 Jöns Svensson, 1799 Hans Goman, 1802 Ola Christensson, 1838 Hans Jönsson, 1847 Adolf Nilsson, 1856 Hans Andersson.

SKABERSJÖ SOCKEN



SKABERSJÖ SOCKEN



- 1 Kvisslemölla, vattenkvarn
- 2 Ebbarps kvarn, väderkvarn
- 3 Skabersjö kvarn, stubbamölla

Uppgifter saknas

- A Kvarn vid L. Västraby, väderkvarn

Läge okänt

- B Tjustorp 1349, vattenkvarn
C Tjustorp 1820
D Tjustorp 1904

1 Kvisslemölla

vattenkvarn

Redan 1579 finns ”Qvissle Mølle” omtalad. Verket har omfattat två par stenaar, åtminstone var så fallet 1815. Rörelsen läggs förmodligen ner på 1870-talet.

Ägare: Skabersjö gård.

Några av mjölnarna är: 1794 Hans Larsson, 1811 Michel Knutsson, 1826 Nils Andersson, 1865 Nils Åkesson, 1866 Göran Jönsson.

2 Ebbarps kvarn

väderkvarn

Kvarnen finns 1878 men försvinner troligen tidigt på 1900-talet för efter 1902 finns här ingen mjölnare.

Ägare: Skabersjö gård.

Mjölnare: 1880 Nils Fredriksson Elmström, 1899 Anders Jacobsson.

Taxeringsvärde: 1878 2500 kr.

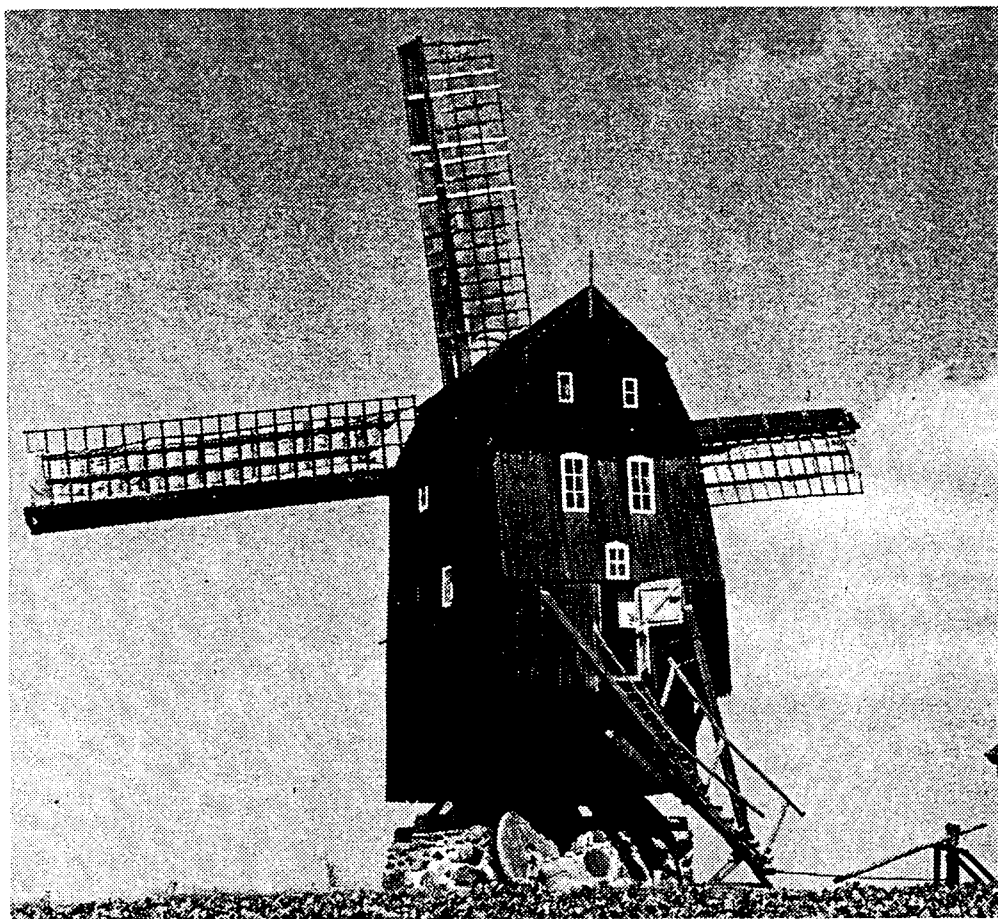
3 Skabersjö kvarn

väderkvarn

1624 benämnes den "Gaardens veir Mølle" och enligt Buhrmans karta från 1684 förefaller det som om den ligger på samma plats som dagens stubbamölla. Denna säges vara uppförd 1838 och tillbyggd 1897. Kvarnen var i drift till 1951 och finns fortfarande kvar i gott skick. När den användes var vindfånget 32 alnar och här fanns ett par stenar om 10½ spann samt en kross. Ägare: Skabersjö gård.

Bland mjölnarna kan nämnas: 1767 Oluf Larsson, 1800 Johan Lundberg, 1802 Hindrich Kinggren, 1806 Hans Mårtensson, 1867 Hans Månsson, 1868 Nils Nilsson, 1874 Måns Nilsson, 1877 Anders Andersson, 1880 Carl Olsson, 1896 Jöns Nilsson Fritz.

Taxeringsvärde: 1878 2000 kr, 1904 2000 kr.



Skabersjö kvarn

Foto i Svedala kommuns arkiv

Uppgifter saknas

A Kvarn vid L. Västraby

väderkvarn

Enligt Generalstabskartan från 1864 (reviderad 1907) finns en väderkvarn mellan Västraby och Skabersjö by, men inga andra uppgifter har hittats.

Läge okänt

B Tjustorp

vattenkvarn

1349 omtalas en "vandmølle" i Tjustorp men ingenting i övrigt är känt om denna.

C Tjustorp

I beskrivningen till Skånska Rekognoceringskartan 1812-1820 nämns en kvarn i Tjustorp men inget annat har hittats om denna.

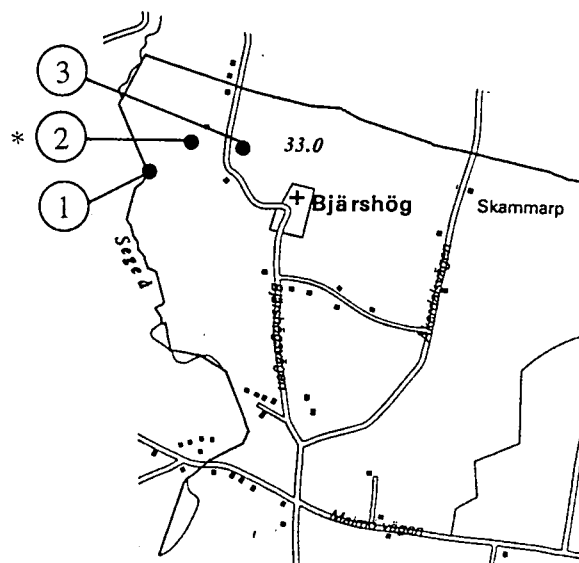
D Tjustorp

Enligt uppgift från 1904 finns en kvarn i Tjustorp men inget sägs om vilken typ det är eller var den är belägen.

Ägare: Grefve Tage Thott.

Arrendator: A. Persson.

BJÄRSHÖG SOCKEN



- 1 Nockebromölla, vattenkvarn
- 2 Bjärshög nr 2, holländare
- 3 Bjärshög nr 6, holländare

* ungefärligt läge

1 Nockebromölla

vattenkvarn

Belagd 1434. Nerbrunnen och öde i början av 1620-talet. Men tydligen återuppbyggd, ty i mitten av 1800-talet omtalas att mjölnaren vid Kvissle mölla öppnat så häftigt för vattnet, att vattenströmmen tog med sig hjulet i Nockebromölla.

2 Bjärshög nr 2

väderkvarn

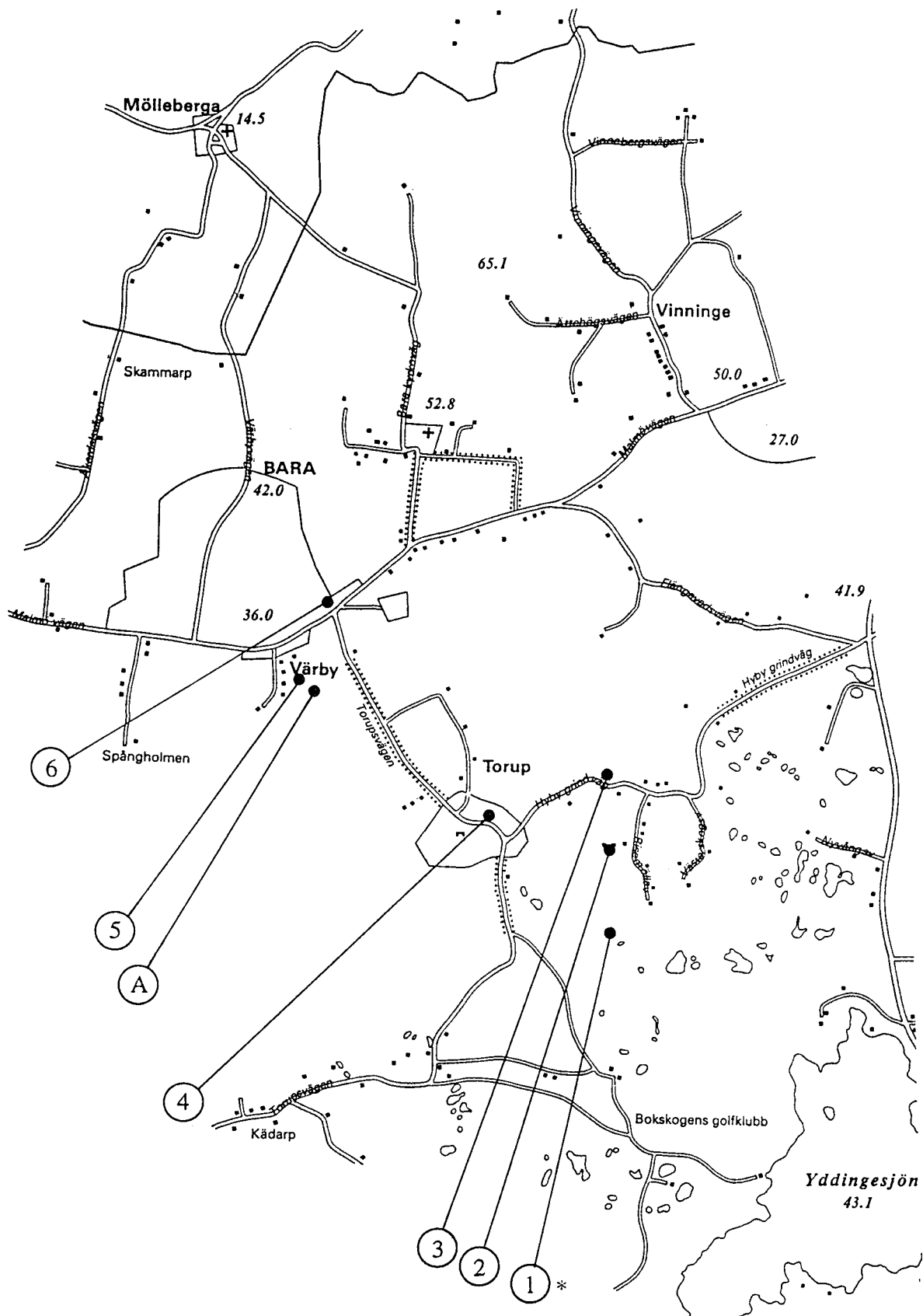
Husbehovsholländare med ett par stenar, som är med i de skriftliga källorna 1814. 1867 flyttas den till Bjärshög nr 6.
Några ägare: 1814 Anders Håkansson, 1853 Måns Persson Möller, 1858 Matthias Månsson Möller.

3 Bjärshög nr 6

väderkvarn

Holländare hitflyttad 1867 från Bjärshög nr 2. Kvarnen revs 1924.
Ägare: 1878 Hans Olsson, 1886 Per Nilsson, 1901 Per Andersson, 1914 Olov Malmgren, 1915 Anders Mårtensson, 1920 Julius Karlsson.
Mölledrängar: 1867 Per Andersson, 1870 Jöns Jönsson, 1880 Lars Swensson, 1882 Johannes Larsson.
Taxeringsvärde: 1878 4000 kr, 1904 4700 kr.

BARA SOCKEN



- 1 Risemölla, vattenkvarn
- 2 Torups stamp
- 3 Torups kvarn, Hästhagen, vattenkvarn
- 4 Torups kvarn, vattenkvarn
- 5 Värby, vattenkvarn
- 6 Värby mölla, stubbamölla

Uppgifter saknas

A Kvarn vid Värby, väderkvarn

* ungefärligt läge

1 Risemölla

vattenkvarn

Äldsta belägg är från 1546, men möllan uppges vara ödelagd 1624.
Läget är oklart, men enligt en karta från 1694 kan det ha varit enligt kartan på föregående sida.
Ägare: Torups gård.

2 Torups stamp

vattenkvarn

Vadmalstampen som byggdes 1741, fanns kvar 1861, men från 1860-talets mitt var här sågverk istället. Detta var troligen i drift till omkring 1931, men drevs då med ångmaskin.
Ägare: Torups gård.
Några stampare: 1808 Jöns Andersson, 1820 Magnus Fundahn, 1826 Fr. Lundqvist, 1843 Nils Fransson, 1852 Jöns Bökman.
Sågare: 1876 Åke Larsson, 1905 Lorens Peter Larsson.

3 Torups kvarn, Hästhagen

vattenkvarn

Äldsta belägg är oklart, men den kan ha funnits före 1740. Kvarnen är utsatt på karta från 1799. Vid besiktning 1814 anges att här finns två par stenar och sikt. Verksamheten uppges ha upphört omkring 1910, men huset finns kvar som bostad.
Ägare: Torups gård.
Mjölhare bl. a.: 1776 Ifvan (Ifver) Lundström, 1817 Ola Pehrsson, 1848 Lars Olsson, 1882 Ola Persson, 1892 Lars Hansson.
Taxeringsvärde: 1878, 1882, 1904 och 1908 1000 kr.



Torups kvarn vid Bökskogen

Torups kvarn f. 1910 Foto hos Knut Jönsson

4 Torups kvarn

vattenkvarn

På 1500-talet omtalas en vattenkvarn vid gården. Eftersom mölledammen torrlägges 1792 antages att kvarnen läggs ner samtidigt.
Ägare: Torups gård.

5 Värby

vattenkvarn

1624, 1647 och 1698 nämns Värby vattenkvarn i de skriftliga källorna men dess vidare öde är okänt.
Enligt obekräftade uppgifter skall här ha funnits en skvaltkvarn i slutet av 1800-talet.
Ägare: Torups gård.
Mjöltnare: 1647 Peder Berndtzen.

6 Värby

väderkvarn

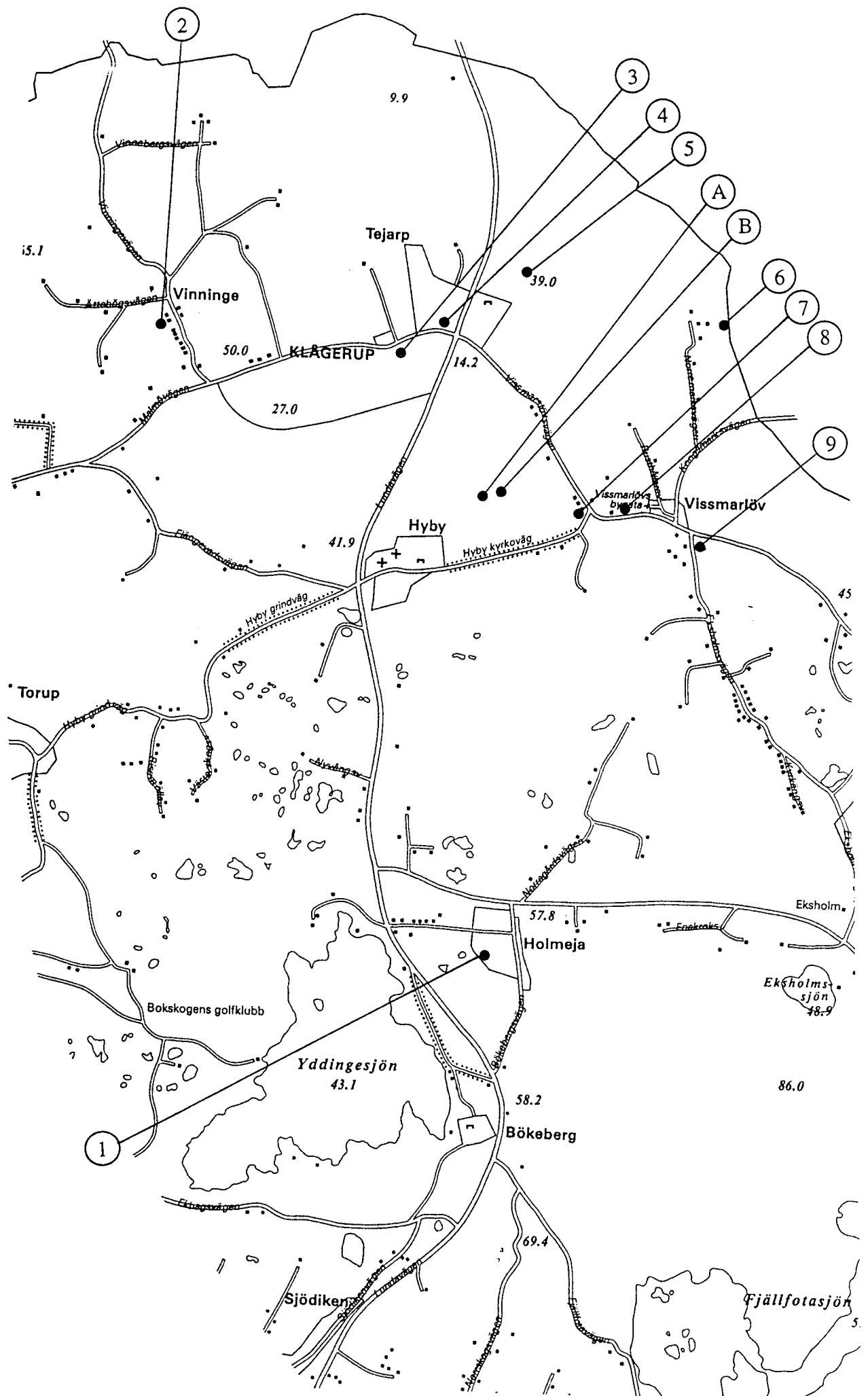
Stubbamölla som finns redan på 1500-talet. Renoveras 1661, då den bland annat får en ny fot. Men denna kvarn förfaller tydligen, ty 1741 föreskrives om "en ny väderkvarns uppsättande". I den finns ett par stenar. Kvarnen fattade eld och brann ner i "julastormen 1902" och byggdes inte upp igen.
Ägare: Torups gård.
Några mjölnare: 1647 Jacob Möller, 1735 Nils Nilsson, 1804 Anders Nilsson, 1807 Torsten Sandfeldt, 1818 Nils Hultgren, 1837 Hans Fadersson, 1848 Henrik Persson, 1853 Per Nilsson, 1855 Lindhardt Rasmusson, 1860 Christian Christofferson, 1870 Ola Persson, 1880 Nils Jönsson, 1885 Carl Nilsson, 1888 Johan Jönsson, 1890 Karl Magnusson.
Taxeringsvärde: 1882 2000 kr.

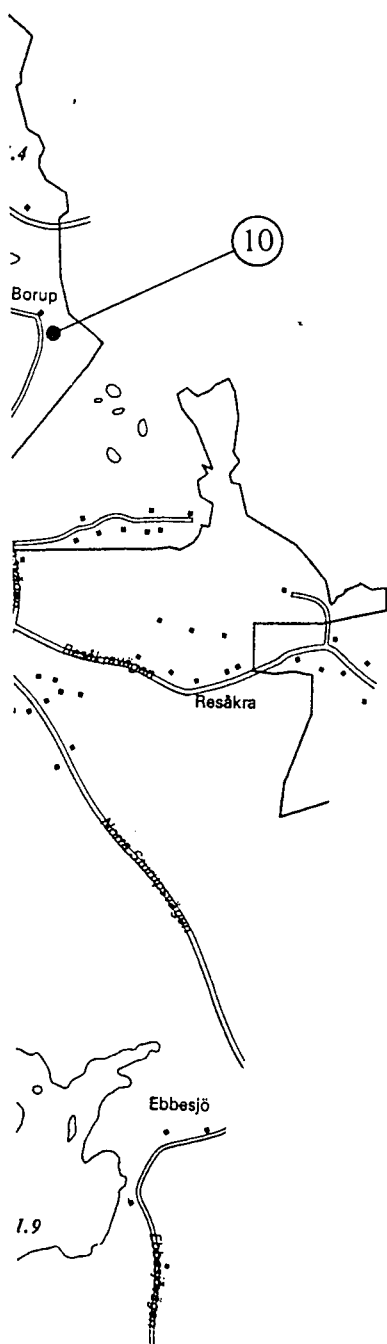
Uppgifter saknas

A Värby

väderkvarn

Enligt Generalstabskartan från 1864 (reviderad 1907) finns en väderkvarn i Värby söder om Torupsån, men inga andra uppgifter har hittats.





- 1 Holmeja, holländare
- 2 Vinninge, stubbamölla
- 3 Tejarp, stubbamölla
- 4 Klågerup, vattenkvarn
- 5 Klågerup, Kvarnbacken, stubbamölla
- 6 Ekebäcksstamp
- 7 Stridsmölla, vattenkvarn
- 8 Stridsmölla, stubbamölla
- 9 Vismarlöv, holländare
- 10 Borup, väderkvarn

Uppgifter saknas

- A Kvarn vid Hyby, stubbamölla
- B Kvarn vid Hyby, vattenkvarn

Läge okänt

- C,D Kvarnar vid Hyby 1377
- E Kvarn vid Rågholmarna

1 Yddinge nr 6, Holmeja

väderkvarn

Holländare uppförd 1879. Troligen i drift till omkring 1950. Revs under första hälften av 1970-talet då den var i dåligt skick.

Mjöltnare: 1880 Ola Persson, 1881 Nils Svensson, 1894 Nils Svensson Sköld, 1909 Jöns Andersson Greko, hans son Nils Peter Greko, 1915 Hans Jönsson, 1933 hans son Thure Hansson.

Taxeringsvärde: 1904 5000 kr.



Holmeja kvarn 1917 Foto hos Knut Jönsson

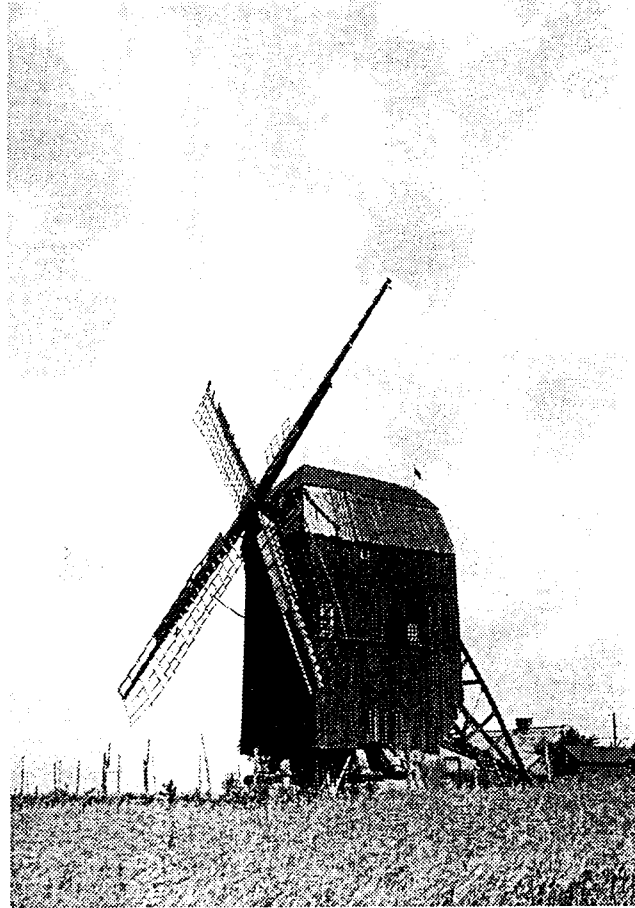
2 Vinninge

väderkvarn

Stubbamölla byggd i Svedala 1832 (se Svedala sn 7) och flyttad hit omkring 1881. Var i drift till 1941 och hade ett par stenar och kross. Övertogs 1944 av Bara härads Hembygdsförening, men är numera i privat ägo.

Mjöltnare/ägare: 1881 Nils Jönsson, 1897 Johannes Larsson, 1915 Jöns Hansson.

Taxeringsvärde: 1940 7500 kr.

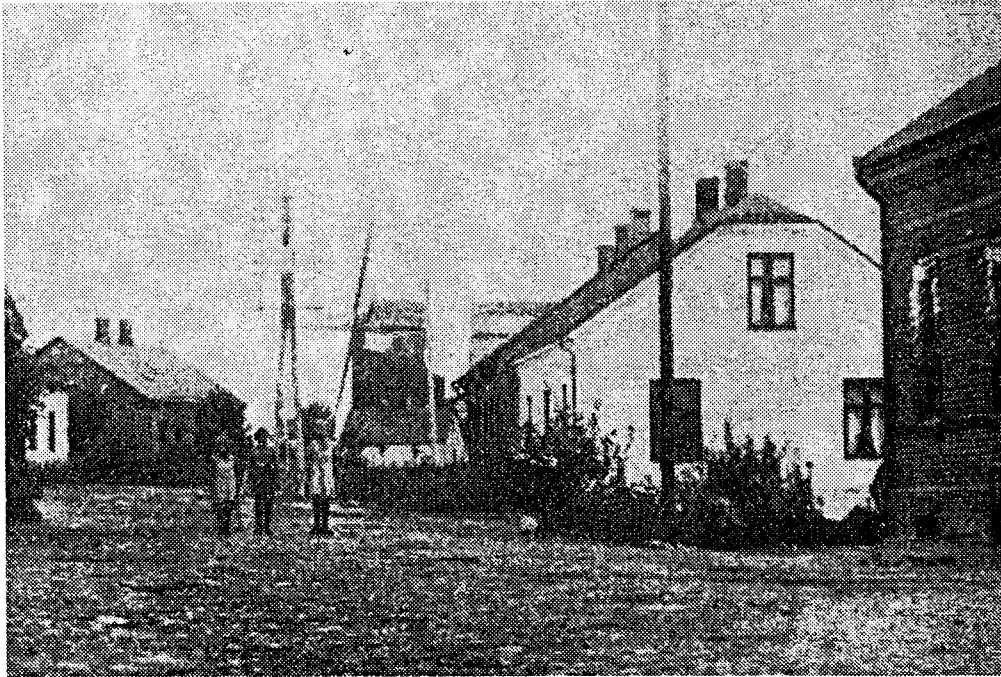


Vinninge kvarn o. 1930

Foto i Svedala kommuns arkiv

3 Tejarp**väderkvarn**

Högergående stubbamölla vars byggnadsår är okänt, men 1880 flyttar timmermannen Jöns Andersson hit och 1901 anges hans son Johannes Jönsson som kvarnarrendator. 1902 - 03 är Per Hansson arrendator och 1904 köper mjölnare Anton Andersson Lovén kvarn och bostadshus av Nils Jönsson för 2200 kr. 1911 säljer han kvarnen till mjölnare Anders Nilsson för 3200 kr. 1913 kommer Jöns Hansson hit och 1916 är Knut Hansson kvarnägare. Möllan rivs omkring 1923 då Knut Hansson bygger ett bostadshus på fastigheten.



Tejarps kvarn Foto hos Knut Jönsson

4 Klågerup**vattenkvarn**

Äldsta belägg är från 1624. 1816 uppfördes en ny byggnad, 30 alnar lång och 12 alnar bred, som förutom kvarnen innehöll bostad och fähus åt mjölnaren. Verket omfattade två par stenar, med var sitt vattenhjul. Finns kvar 1878. Ägare: Klågerups gård.

Bland mjölnarna kan nämnas: 1705 Jöns Nilsson, 1764 Christen Nilsson, Ola Andersson, 1781 Anders Sörensson, 1805 Hans Jönsson, 1816 Jonas Olin, 1833 Mårten Andersson, 1850 Jöns Månsson Åkerman, 1881 Per Nilsson. Taxeringsvärde: 1878 3000 kr.

5 Klågerup, Kvarnbacken

väderkvarn

Stubbamölla uppförd 1816 och är sannolikt i drift till 1902 då siste mjölnaren flyttar härifrån. Här fanns ett par stenar om 11 spann och vindfånget var 24 alnar.

Ägare: Klågerups gård.

Mjölnare: 1819 Ola Nilsson, 1823 Hinrich Larsson Möller, 1844 Lars Peter Möller, o. 1853 Per Johansson, 1868 Anders Andersson, 1876 Nils Jonasson, 1881 Per Nilsson, 1892 Ola Bengtsson, 1899 Johannes Hansson.

Taxeringsvärde: 1878 2000 kr.

6 Ekebäcks stamp

vattenkvarn

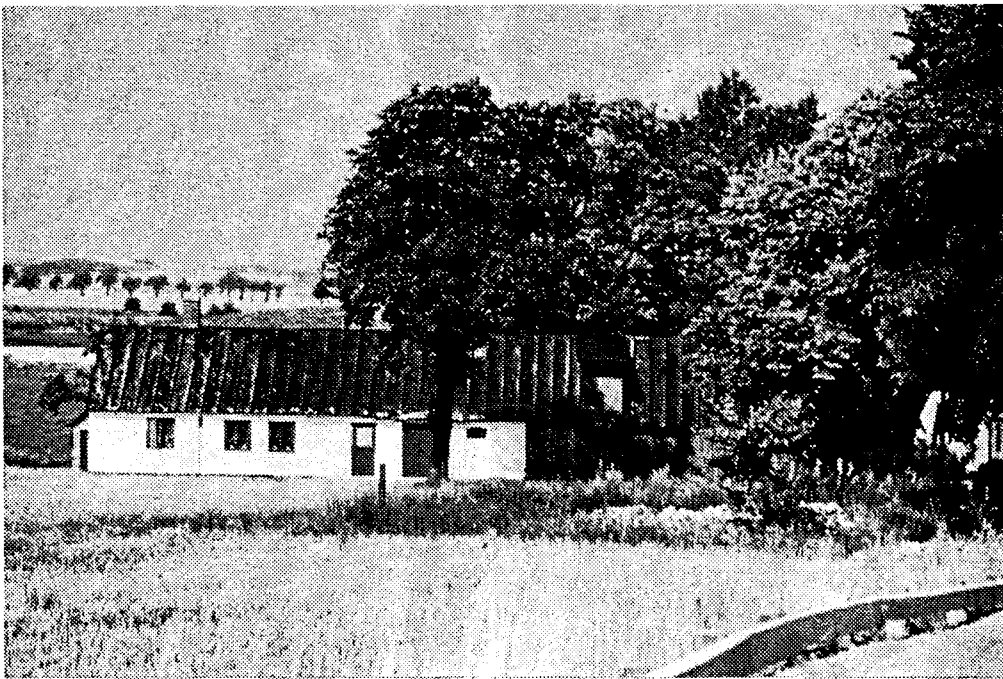
Stampkvarn som är omnämnd mellan 1810 och 1835.

Ägare: 1810 Pehr Andersson, 1820 Lars Nilsson, 1826 Lars Andersson.

7 Stridsmölla

vattenkvarn

När den anlades är okänt, men den finns 1546. Kvarnen var i drift till 1953 och byggnaderna revs i mars 1989. Ursprungligen en hjulkvarn, men den lär ha försetts med turbindrift redan under 1800-talets första hälft och var i så fall bland de första i Sverige. Verket bestod av två par stenar om cirka 8½ spann samt kross. Denna kvarn användes på vintern och väderkvarnen (8) på sommaren. 1936 byttes turbinen mot en mindre, som endast drev ett par stenar och 1938 installerades råoljemotor för det andra stenparet. Detta gjorde att kvarnen kunde användas hela året och således blev väderkvarnen överflödig. Råoljemotorn ersattes under slutet av 1940-talet av en elmotor. Några mjölnare: 1786 Nils Henricsson, 1804 Otto Nilsson, 1811 sonen Anders Ottosson, 1881 Börje Eriksson, 1887 Magnus Andersson, 1894 Börje Eriksson (igen), 1912 Jöns Nilsson, 1913 Johannes Larsson.



Stridsmölla vattenkvarn 1960-talet

Foto Otto Larsson

8 Stridsmölla**väderkvarn**

Högergående stubbamölla som finns omnämnd 1834. Lär vara flyttad hit från Häckeberga och hade två par stenar och kross. Användes på sommaren då vattenkvarnen (7) inte kunde användas. Revs i april 1938, enligt dåvarande mjölnarens söner, då den inte längre behövdes eftersom råoljemotor installerats i vattenkvarnen.



Stridsmölla väderkvarn 1929 Foto i Svedala kommuns arkiv

9 Vismarlöv**väderkvarn**

En holländare vars byggnadsår är obekant. Omkring 1820 omtalas "Wismarlöv kvarnbacke" men först 1858 nämns här en möllesven. Kvarnen fanns kvar 1914 men revs antagligen före 1925.

Ägare: Nils Persson.

Möllesven: 1858 Per Persson, 1869 Nils Hansson, 1875 Anders Andersson, 1880 Hans Larsson, 1887 Per Larsson, 1889 Nils Nilsson, 1891 Nils Hansson, 1892 Olof Larsson, 1893 Wilhelm Nilsson, 1895 Jeppa Jönsson, 1897 Johannes Larsson, 1898 Jeppa Jönsson (igen).

Taxeringsvärde: 1878 6000 kr, 1904 5000 kr.

10 Borup

väderkvarn

1851 nämns för första gången en mjölnare här. Kan kvarnen vara nybyggd då? Den finns kvar 1904 men det är oklart när den rivs.

Mjölnare: 1851 Anders Lundgren, 1862 Jöns Olsson, 1873 Nils Hansson, 1881 Anders Persson, 1900 Ola Andersson, 1904 Jöns Larsson.

Taxeringsvärde: 1878, 1882 3000 kr.

Uppgifter saknas

A Hyby

väderkvarn

Enligt Laga skifteskartan 1858 samt Generalstabskartan från 1864 (reviderad 1907) finns en väderkvarn (stubbamölla) nordost om Hyby, men övriga uppgifter saknas.

B Hyby

vattenkvarn

Enligt Laga skifteskartan 1858 samt Generalstabskartan från 1864 (reviderad 1907) finns en vattenkvarn nordost om Hyby, men övriga uppgifter saknas. Dock finns fortfarande kvar rester av stenskoningen i bäcken och delar av kvarnrännan. Fallhöjden uppskattas till att ha varit knappt en meter.

Läge okänt

C, D Hyby

1377 omtalas två möllor nära Hyby men närmare uppgifter saknas.

E Rågholmarna

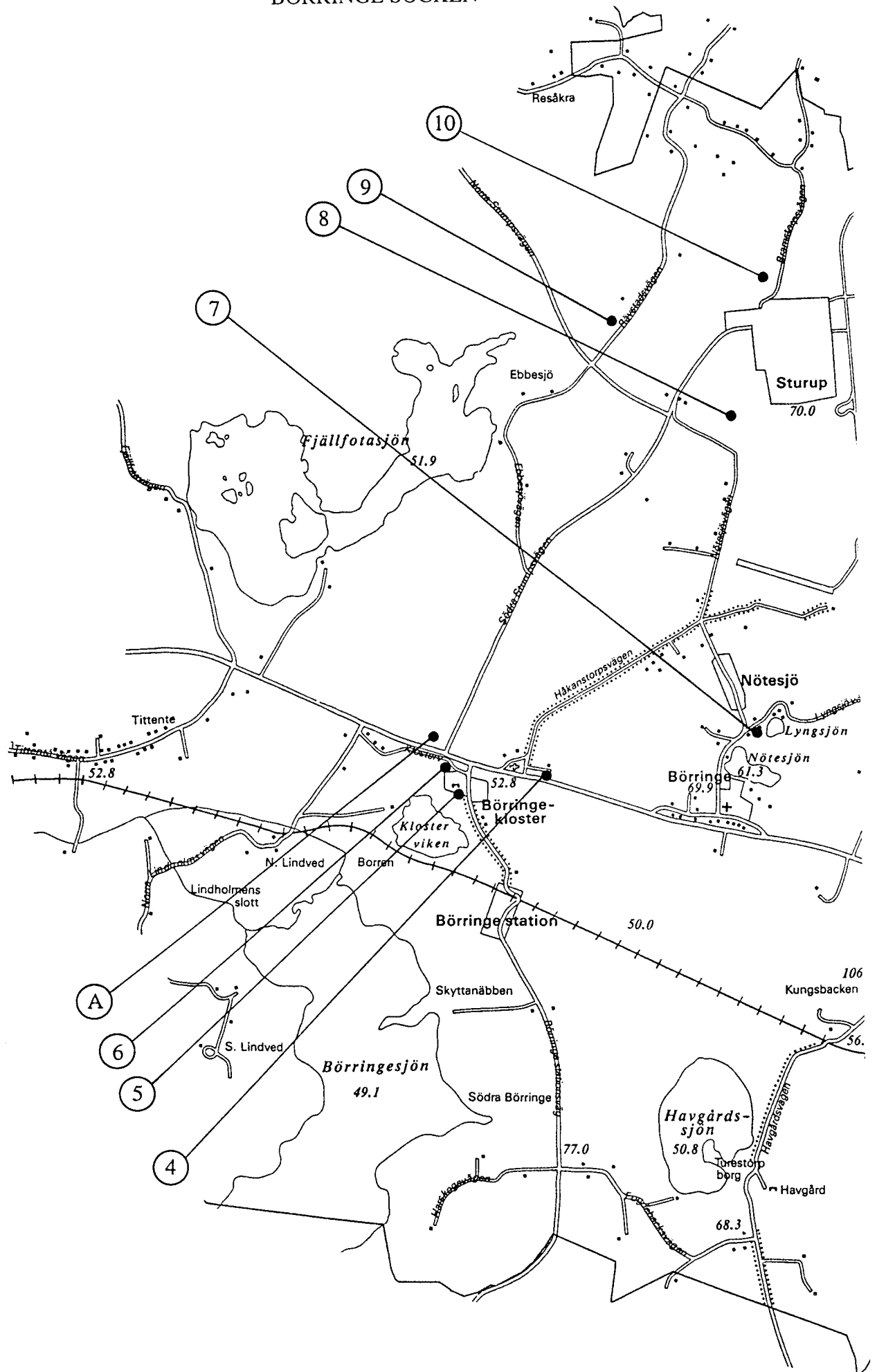
1878 omtalas en kvarn vid Rågholmarna.

Ägare: Nils Persson.

Taxeringsvärde: 4500 kr.

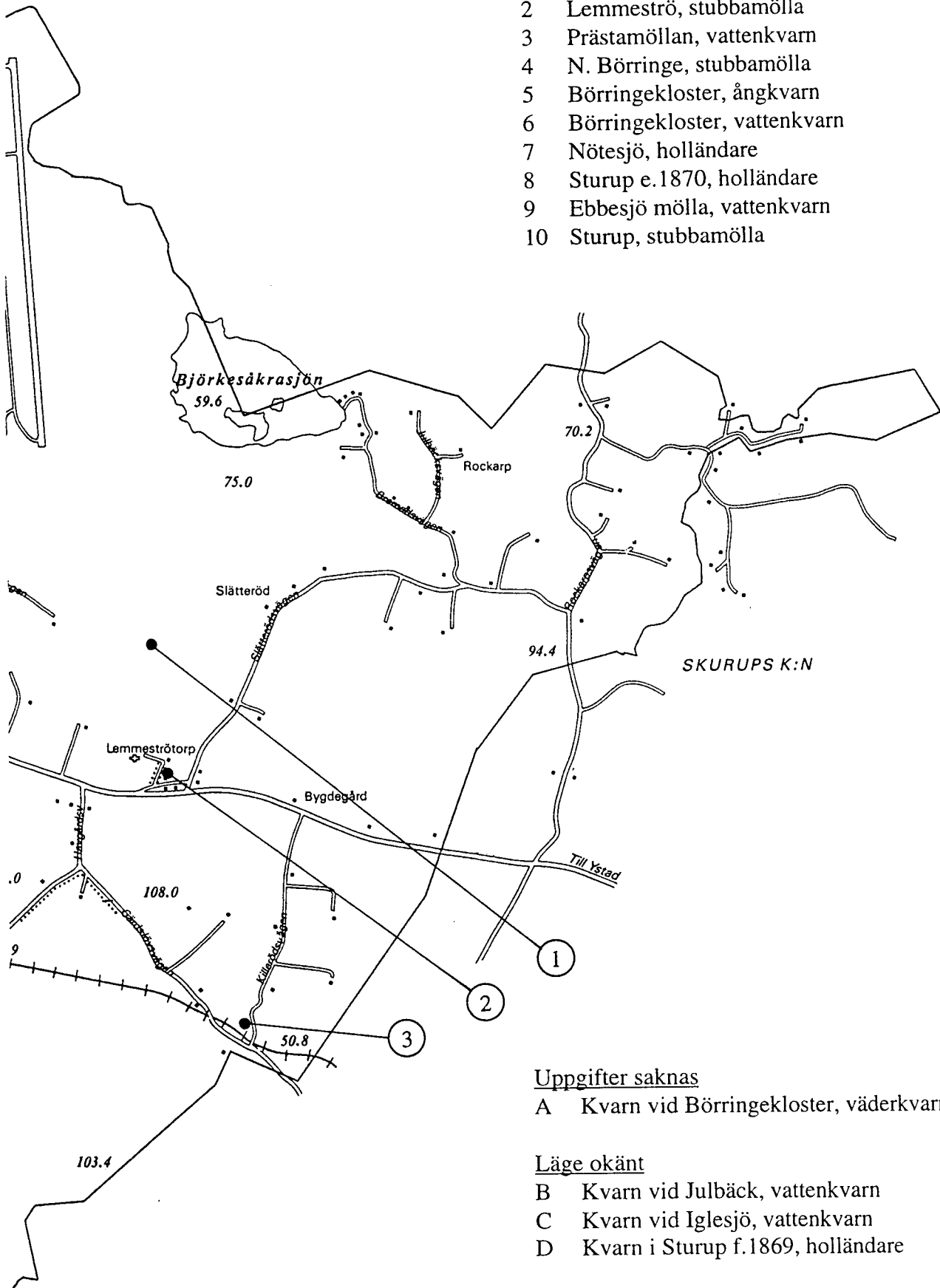
(Eventuellt kan detta vara Stridsmölla vattenkvarn eftersom Rågholmarna finns strax söder om Stridsmölla).

BÖRRINGE SOCKEN



BÖRRINGE SOCKEN

- 1 Lemmeströ, vattenkvarn
- 2 Lemmeströ, stubbamölla
- 3 Prästamöllan, vattenkvarn
- 4 N. Börringe, stubbamölla
- 5 Börringekloster, ångkvarn
- 6 Börringekloster, vattenkvarn
- 7 Nötesjö, holländare
- 8 Sturup e.1870, holländare
- 9 Ebbesjö mölla, vattenkvarn
- 10 Sturup, stubbamölla



1 Lemmeströ

vattenkvarn

Enligt Landeboken från 1569 finns här en skvaltkvarn som hör till prästgården. Den är även utsatt på Storskifteskartan från 1774 som "gl Squalte Qvarn".

2 Lemmeströ

väderkvarn

Stubbamölla som finns 1806 men blåste omkull den 4 april 1859 och byggdes inte upp igen.

Bland mjölnarna kan nämnas: 1806 Lars Lindgren, 1818 Anders Nilsson, 1819 Lars Landgren, 1827 Anders Nilsson, 1829 Christen Olsson, 1831 Bengt Olsson, 1834 Jeppa Pärsson, 1839 Ola Andersson, 1846 Pär Nilsson, 1847 Måns Tykesson, 1849 Jöns Hansson, 1850 Jeppa Pärsson, 1852 Hans Jönsson.

3 Prästamöllan

vattenkvarn

Äldsta belägg, "Prästeqvarnen", är från 1711. Inga andra uppgifter har hittats. Det är tveksamt om här har funnits någon kvarn efter 1800.

4 Börringekloster N. Börringe

väderkvarn

Stubbamölla uppförd i mitten av 1700-talet. Verksamheten lades enligt uppgift ner omkring 1915 och några år senare blåste hela kvarnen omkull.

Ägare: Börringekloster.

Mjölnare: 1770-talet Anders Johansson Nyman, Gustaf Möller, Johan Nyman, 1834 Nils Pettersson, 1836 Sven Svensson, 1837 Tobias Andersson, 1839 Nils Olsson, 1859 Anders Persson, 1861 Jöns Nilsson, 1863 Nils Andersson, 1864 Johannes Nilsson (son till Nils Olsson), 1876 Per Olsson.

Taxeringsvärde: 1878 2600 kr, 1904 3000 kr.

5 Börringekloster

ångkvarn

Anlagd i slutet av 1840-talet. I anslutning till kvarnen fanns även oljepress, benstamp, bränneri och såg, som samtliga drevs av samma ångmaskin, vilken handhades av en maskinist.

Ägare: Börringekloster.

Mjölnare: 1848 tunnbindare Anders Hellberg.

Taxeringsvärde: 1878 4000 kr.

6 Börringekloster**vattenkvarn**

1603 omtalas "Børringe mølla" och 1613 "Børringe Wandmølle". 1698 anges en ny kvarn vara uppförd av landshövding Gyllenpistol. Kvarnen finns avbildad på en teckning från 1760-talet. Denna visar ett hus i korsvirke med tegelfyllning under halmtak och med två vattenhjul. 1829 byggs en ny kvarnbyggnad där 1/3 av husets längd används till kvarn och resten är bostad. Verket omfattar två par stenar, ett 8 spans och ett 10 spans, med var sitt underfallshjul samt en sikt. Verksamheten upphörde troligen i mitten av 1800-talet. Huset finns kvar och används som bostad, men fortfarande finns hålen för hjulaxlarna kvar i grundmuren.

Ägare: Börringekloster.



Börringeklosters kvarn 1970

Foto i Svedala kommuns arkiv

7 Nötesjö**väderkvarn**

Holländare flyttad hit från Hällorna vid S. Lindholmen i Svedala sn omkring 1882 (se Svedala sn 2). Kvarnen var en högergångare och verket bestod av två par stenar, sikt och kross. Rörelsen lades enligt uppgift ner omkring 1948 och kvarnen revs. Dock står den åttkantiga foten kvar försedd med spetsigt tak.

Ägare: 1882 Anders Hansson, 1886 Hans Olsson, 1918 sonen Ola Harald Hansson, 1933 Gösta Reinhold Löfgren, 1933 Johan Andersson.

Taxeringsvärde: 1904 2500 kr, 1940 6200 kr.

8 Sturup

väderkvarn

Holländare, enligt uppgift uppförd 1870. 1934 brann kvarnen ner till grunden, förmodligen efter blixtnedslag.

Några ägare: 1871 Rasmus Persson, 1875 Mårten Jönsson, 1876 Lars Persson, 1905 sonen Nils August Larsson, 1910 Oskar Jönsson, 1920 Wilhelm Morand.

Taxeringsvärde: 1878 5000 kr, 1904 5000 kr.



Sturups kvarn Foto hos Erik Nordström

9 Ebbesjö

vattenkvarn

Här har antagligen varit mjölkvarn till strax före 1810. Eftersom det sedan finns en "klädväfvare" fram till 1818 kan det tänkas att här då varit en stampkvarn istället. Mellan omkring 1839 och 1871 har det troligen varit garveri på denna plats.

Mjöltnare: 1802 Christer Persson.

Klädväware: 1818 P. Hörgren.

Garvare: 1839 Bengt Sandberg, 1858 Gustav Engelbrekt Bergvall, 1859 Carl Christian Vetterberg.

10 Sturup

väderkvarn

I början av 1800-talet fanns en kvarn norr om Sturups by. Förmodligen var det en stubbamölla. När den försvann är oklart, men kanske var det i samband med att det byggdes en holländare i byn, troligen på 1820-talet (D). Bland mjölnarna finns: 1814 Ola Möller, 1815 Bengtsson, Per Nilsson, 1820 Jöns Jönsson, (1825 Peter Månsson).

Uppgifter saknas

A Kvarn vid Börringekloster

väderkvarn

Enligt Skånska Rekognoceringskartan 1812-1820 finns en väderkvarn vid Börringekloster men om detta överensstämmer med verkligheten har inte kunnat klarläggas. Eventuellt kan det vara stubbamöllan i N. Börringe som blivit felplacerad på kartan.

Läge okänt

B Julbäck

vattenkvarn

Namnet, Hiulbeck, finns belagt 1572 och enligt traditionerna skall här ha funnits en vattenkvarn, vilket även namnet ger en indikation på.

C Iglesjö

vattenkvarn

I en köpehandling från 1750-talet omtalas att utanför gården Iglesjö finns en liten skvaltkvarn, med ett par stenar, som vissa tider kan drivas av vattenflödet genom ängarna.

D Sturup

väderkvarn

Enligt uppgift en holländare, byggd förmodligen på 1820-talet mitt i byn. Den har troligen brunnit ner eftersom siste mjölnaren blev dömd för mordbrand den 14 januari 1870.

Bland ägarna/mjölnarna kan nämnas: 1820-talet Nils Olsson, 1830 Pål Persson, 1832 Ola Hansson, 1834 Nils Pettersson, 1837 Sven Olsson, 1839 Sven Jönsson, 1840 Petter Malmström, 1844 Anders Pärsson, Anders Jönsson, 1861 Ola Bertilsson.

EFTERORD

Av alla dessa kvarnar är det endast några få som finns kvar idag i varierande skick, nämligen:

S. Lindholmens stubbamölla	ombyggd, saknar vingar och verk
Nygård	rester av stengrunden finns kvar
Aggarp nr 2	endast stenfoten kvar som del i uthus
Aggarps kvarn	bra skick
L. Svedala nr 2	flyttad till Falsterbo museum, bra skick
Skabersjö kvarn	bra skick
Torups (stamp)sågverk	delar av stenvägg kvar
Torups kvarn, Hästhagen	huset kvar, ombyggt till bostad
Vinninge	verket kvar men saknar vingar
Börtingekloster, ångkvarn	huset kvar, inrymmer barndaghem
Börtingekloster, vattenkvarn	huset kvar, ombyggt till bostad
Nötesjö	endast stenfoten kvar försedd med tak

